

**Az alapvető jogok biztosának
Jelentése
az AJB-2016/2014. számú ügyben**

(Kapcsolódó ügyek: AJB-6781/2013., AJB-1359/2014., AJB-636/2014., AJB-7807/2013., AJB-7987/2013., AJB-2258/2014., AJB-2223/2014.)

Előadó: dr. Bassola Eszter

Az eljárás megindulása

Az elmúlt időszakban több panasz érkezett Hivatalomhoz a parkolási társaságok eljárását sérelmezve, amelyben a panaszosok mobilparkolást kezdeményeztek és annak ellenére hónapokkal később a parkolási társaságok mégis pótdíj megfizetésére szólították fel őket. Korábban a panaszosok a pótdíjazásról nem kaptak értesítést az autójuk szélvédőjén, a postai értesítés után azonban már nem hivatkozhattak arra, hogy érvényes mobilparkolással rendelkeztek, mivel arra a jogszabály alapján csak a pótdíjazástól számított 5 napon belül van lehetőség. Érkezett olyan panasz is, amely a parkolójegy automaták óramérő szerkezetének hitelességét kérdőjelezte meg.

Mivel a leírtak alapján a felmerült a jogállamiság elvéből levezethető jogbiztonság, valamint a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmének gyanúja, ezért a vonatkozó jogszabályi környezet, valamint a korábbi ilyen tárgyú vizsgálataim eredményeinek áttekintése után az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 20. § (1) bekezdése alapján (a továbbiakban: Ajbt.) vizsgálatot indítottam.

A megállapított tényállás

1. Az AJB-6781/2013. számú ügyben

A panaszos és felesége 2013. szeptember 17-én, a Marczibányi téren parkoltak le a tulajdonukat képező két gépkocsival. A parkolási díjat mobiltelefon segítségével szeretnék volna elindítani, de a két rendszámot egy telefonról küldték el. A gépkocsihoz visszaérkezve észlelték, hogy megbüntették őket, mert egy telefonról nem indítható egyidejűleg két parkolás. A panaszos szerint olyan jellegű tájékoztatást nem kaptak, ami arra utalt volna, hogy egy telefonról csak egy mobilparkolás indítható. A panaszos aggályosnak tartotta, hogy az ügy tisztázásától a II. kerületi Önkormányzat Parkolási Csoportja, az érintett parkolási társaság is elzárkózott és utólag a mobilszolgáltatóra hárítja a felelősséget.

Az ügyben megkerestem a parkolási társaság vezetőjét és az ügy kivizsgálására kértem. A csoportvezető tájékoztatása szerint az egymást követő SMS elküldésekor, az ügyfél megkapta azt a tájékoztatást telefonjára, melyben a szolgáltató jelzést ad az első rendszámra indított mobilparkolás leállításáról. A parkolási társaság vezetője felhívta a figyelmet, hogy a Budapest főváros közigazgatási területén a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról szóló 30/2010. (VI. 4.) Főv. Kgy. rendelet 6. számú mellékletének III. f) alapján az alábbi információk megjelölésére vonatkozó rendelkezés van hatályban: *"a jegykiadó automatákon feltüntetésre kerül a parkolás üzemeltető neve, címe, telefonszáma, a várakozási díj és pótdíj összege, a pótdíj mértékének változása, az a terület, amelyre az automatából parkolójegy váltható, illetve a hatályos rendelet megjelölése"*.

A csoportvezető tájékoztatása szerint a parkolást üzemeltetők, mint a II. kerületi Parkolási Csoport is, illetve a mobilszolgáltatók közt a mobilparkolás – kényelmi szolgáltatás – működtetésére vonatkozóan nem áll fenn szerződés. A parkolás-üzemeltetők, illetőleg az EME Zrt. között kizárólag pénzügyi elszámolást részletező szerződés jött létre.

A mobilparkolás menetéről elsősorban a mobilszolgáltatók honlapján, illetve a kényelmi szolgáltatás üzemeltetője (EME Zrt.) honlapján¹ tájékozódhatnak.

¹ Az EME Zrt. a Nemzeti Mobilfizetési Zrt. megalakulásával a továbbiakban nem nyújthat szolgáltatást. Az EME Zrt. honlapja szerint a cég megalakulásának fő célja a mobiltelefonhoz kapcsolódó mobilfizetési megoldások (mikro-, makrofizetés) kifejlesztése és minél szélesebb

A vezető arról is tájékoztatott, hogy a parkolási eseményt követő nyolcadik napon a pótdíj összege kiegyenlítésre, a rendszerükben végállapotba került.

Mivel a parkolási társaság vezetőjének válasza alapján további kérdések merültek fel, ezért újabb megkereséssel fordultam a csoportvezetőhöz és az alábbi kérdésekben kértem tájékoztatást:

– Miért nincs szerződés a parkolás-üzemeltetők és a mobilszolgáltatók között a „mobilparkolás” működtetésére vonatkozóan?

– Miért szorítkoznak kizárólag a pénzügyi elszámolást részletező szerződésre?

– A parkolási társaság felelős-e az általa ellenőrzött szolgáltatás igénybevételi lehetőségéért a mobilszolgáltatókon keresztül intézett parkolási díjfizetés kapcsán?

– Szükségesnek tartja-e szerződésben rögzíteni a „mobilparkolás” szolgáltatás alapkövetelményeit, garanciáit a parkolás-üzemeltető és a mobilszolgáltató között?

A vezető válasza szerint a parkolás üzemeltetése nem foglalja magában a mobiltelefonos alkalmazás működtetését, felügyeletét, mint ahogy egy pótdíj átutalással való kiegyenlítését illetően sem áll fenn szerződés a pénzügyekkel.

A csoportvezető a feltett kérdésekre a következő válaszokat adta:

1. Miért nincs szerződés a parkolás – üzemeltetők és a mobilszolgáltatók között a „mobilparkolás” működtetésére vonatkozóan?

A mobilszolgáltatókkal azoknak a szervezeteknek (EME Zrt. és még néhány) van szerződése, melyek a parkolás-üzemeltető felé biztosítják a parkolási díj mobil-alkalmazás segítségével történő befizetése esetén az összeg beérkezését. A díj ezen szervezetekhez folyik be, s ők utalják tovább az üzemeltető számlájára.

2. Miért szorítkoznak kizárólag a pénzügyi elszámolást részletező szerződésre?

Az előző kérdésre adott válaszból következik, hogy szakmailag a parkolás – üzemeltető nem érintett a „mobil parkolás” működtetésében, azt kizárólag, mint egy „parkolási díj beérkezési lehetőség”-et kezeli.

3. A parkolási társaság felelős-e az általa ellenőrzött szolgáltatás igénybevételi lehetőségéért a mobilszolgáltatókon keresztül intézett parkolási díjfizetés kapcsán?

Annyiban felelős, képesnek kell lennie fogadni és ellenőrizni a vele szerződésben lévő – „mobilparkolást” biztosító – szervezettől kapott elszámolásokat.

4. Szükségesnek tartja-e szerződésben rögzíteni a „mobilparkolás szolgáltatás” alapkövetelményeit, garanciáit a parkolás üzemeltető és a mobilszolgáltató között?

A vezető nem tartja szükségesnek az alapkövetelmények rögzítését, mivel a mobilszolgáltatókkal nincs kapcsolata a parkolás üzemeltetőjének. Amint a tájékoztatásban szerepel, a rövidesen belépő Nemzeti Mobilfizetési Zrt – belépve a mobil alkalmazást működtető szervezetek és a parkolás-üzemeltető közé-, még inkább elkülöníti majd a parkolás üzemeltetőjét a mobilszolgáltatóktól.

Ezt követően fordultam megkereséssel a nemzeti fejlesztési miniszterhez. Levelemben az úgynevezett átparkolással kapcsolatban is a miniszter álláspontját kérdeztem.

Több panaszos kifogásolta ugyanis azt, hogy a gépkocsi leállítása után elindította a „mobilparkolást” a közelben lévő automata számát megadva és erről visszajelző üzenetet is kapott, mégis pótdíj fizetésére kötelezték. A Nyugati téri felüljáró alatt történt parkolás alkalmával is ezért büntették meg az autósokat, mert a terület kerületháron helyezkedik el, de a másik társaságnak befizetett összeg visszatérítéséről, vagy a fizetésre tekintettel a pótdíjazás törléséről nem intézkedtek.

körben történő elterjesztése mind a magyar, mind a nemzetközi piacokon. Ennek első lépéseként Magyarországon 2006. július 1-én indították el az országos egységesítésre törekvő mobilparkolás rendszert Budapesten és 33 vidéki városban. Ezt követően a parkoló szolgáltatás további termékekkel – autópálya matrica vásárlással és az újság-előfizetéssel – bővült. A magyarországi mobilfizetés nagy áttörését az Ad-hoc Mobil Parkolás bevezetése hozta, amivel már 8,5 millió mobiltelefonszámról elérhetővé vált a modern fizetési mód. A szolgáltatás az EME Zrt., a T-mobile, a Telenor (régebben Pannon) és a Vodafone együttműködésének köszönhetően 2009. márciusában indult el, mára már több mint 35.000.000 tranzakciót bonyolítottak rendszereiken.

A parkolási társaságok a megkereséseimre azt a választ adták, hogy nincs lehetőségük mobilparkolás esetén a kérelmek elbírálására, mert a parkolást üzemeltetők és a mobilszolgáltatók közt a mobilparkolás működtetésére vonatkozóan nem áll fenn szerződés, közöttük kizárólag pénzügyi elszámolást részletező szerződés jött létre.

Mindezekre tekintettel arra kértem a nemzeti fejlesztési minisztert, hogy a problémakörhöz kapcsolódó alábbi kérdéseket érintően kialakított álláspontjáról és a jogi szabályozás esetleges változásairól szíveskedjen tájékoztatni:

- *Miért nincs szerződés a parkolás-üzemeltetők és a mobilszolgáltatók között a „mobilparkolás” működtetésére vonatkozóan?*
- *Miért szorítkoznak kizárólag a pénzügyi elszámolást részletező szerződésre?*
- *Lát-e lehetőséget szerződésben rögzíteni a „mobilparkolás” szolgáltatás alapkövetelményeit, garanciáit a parkolás-üzemeltető és a mobilszolgáltató között?*

A miniszter kifejtette, hogy a díjfizetés ellenében biztosított várakozási (parkolási) közszolgáltatás kialakítása, azon belül a várakozási díj mobiltelefonon keresztül történő kiegyenlítési lehetőségének biztosítása a törvény által megszabott keretek között jelenleg önkormányzati hatáskör. Arra vonatkozóan tehát, hogy a szolgáltatást biztosító önkormányzat a mobilfizetés tekintetében milyen szerződést köt a szolgáltatás közvetítésében részt vevő mobilszolgáltatóval, illetve hogy ez a szerződés mire terjed ki, jelenleg nincs részletes állami szabályozás, az erre vonatkozó gyakorlat önkormányzatonként, illetve parkolási társaságonként eltérő lehet.

Az úgynevezett "átparkolás" problémája mindezek mellett a minisztérium előtt is ismert. A miniszter fontosnak tartja kiemelni, hogy a probléma nem országos jelenség, ismeretei szerint elsősorban Budapest egyes részein, a kerületi tagozódás miatt fontosabb útvonalakra eső várakozási zónahatároknál fordul elő jellemzően. Értesülései szerint egyébként a parkolási társaságok gyakorlata az átparkolásokkal összefüggésben jelenleg eltérő, egyes társaságok az ügyféllel együttműködve kezelik a problémát (és jóváírják a másik zónában történő parkolást), más társaságok pedig az Ön által is ismertetett módon érdemben nem kezelve azt, az ügyfélre hárítják annak minden kockázatát.

A miniszter a konkrét kérdésekre a következő válaszokat adta:

1. *Miért nincs szerződés a parkolás-üzemeltetők és a mobilszolgáltatók között a mobilparkolás működtetésére vonatkozóan? Miért szorítkoznak kizárólag a pénzügyi elszámolást részletező szerződésre?*

Tudomása szerint a széles körben elterjedt sms vagy hanghívás-alapú mobilparkolási modellekben a mobilszolgáltatók ténylegesen közvetítői szerepet töltenek be, és kizárólag az elektronikus fizetési csatornát biztosítják az ügyfelek, illetve a parkolási társaságok részére. A parkolási szolgáltatáshoz szükséges adatokat (zónakód, rendszám) az ügyfél saját maga adja meg, a mobiltársaság pedig a parkolási társaság tarifarendszerével megfelelően állapítja meg a parkolás díját, és terheli azt az ügyfél egyenlegére. A mobilszolgáltató tehát az ügyfél (és a parkolási társaság) által megadott adatok alapján „dolgozik”, az adatok helyességének ellenőrzésére nincs lehetősége ebben a modellben. Vélhetően a parkolási társaságok is kizárólag e pénzügyi-közvetítői szerepre tekintettel jelezték azt, hogy a mobilszolgáltatókkal nincs szerződésük a mobilparkolás „működtetésére”, és ilyen módon a parkolási adatok helyességének ellenőrzése a mobilszolgáltatón keresztül nem kivitelezhető. Ebből az is következik, hogy az átparkolás problémája nem a mobilparkolásból ered, az ugyanúgy érint a „hagyományos” csatornán keresztül (pl. automatánál) fizető ügyfeleket is. Az átparkolás problémájának valós oka tehát a zónahatár elhelyezkedésében, és a nem megfelelő tájékoztatásban keresendő, ennek szabályozása és kezelése azonban jelenleg döntően önkormányzati hatáskörbe tartozik.

2. *A minisztérium lát-e lehetőséget szerződésben rögzíteni a mobilparkolás szolgáltatás alapkövetelményeit, garanciáit?*

A fent kifejtetteket ismételve az átparkolás problémája nem csak a mobilparkolást igénybe vevő ügyfeleket érinti, illetve a jelenleg elterjedt modellekben a mobilszolgáltatókon keresztül technikailag nem kivitelezhető a mobilparkolás „helyességének” ellenőrzése. A miniszter úgy gondolja ezért, hogy a parkolási társaság és a mobilszolgáltató között kötött szerződésben rögzített plusz garanciák érdemben nem oldanák meg az átparkolás problémáját. Emellett jelenleg ez önkormányzati hatáskör, a kormányzat illetve az állam jelen körülmények között nem szabályozhatja ezen szerződések tartalmát.

Az átparkolás problémája azonban a miniszter álláspontja szerint is a jóhiszemű ügyfelet az esetek egy részében indokolatlanul hátrányos helyzetbe hozó jelenség, amelynek előfordulását a közeljövőben hatékony eszközökkel szükséges csökkenteni. Ennek egyik első lépéseként a nemzeti mobil fizetési rendszerről szóló 2011. évi CC. törvény alapján 2014. július 1-jétől a parkolási közszolgáltatások esetében egyrészt kötelezően biztosítani szükséges a mobilfizetés lehetőségét, másrészt a jelenlegi eltérő gyakorlatokkal szemben a parkolási társaságoknak az állami tulajdonú Nemzeti Mobilfizetési Zrt. által működtetett nemzeti mobilfizetés rendszeren keresztül kell biztosítani a mobilfizetési lehetőséget. A nemzeti mobilfizetési rendszer bevezetésével a mobilparkolás rendszere országosan megújul, az összes parkolási tranzakció nyilván lesz tartva a központi rendszerben, és egyebek mellett egységes módon megújulnak a parkolási zónákban elhelyezett tájékoztató táblák, matricák is. Az egységesítés elsődleges célja a jelenlegi szerteágazó gyakorlat és díjképzés egységessé és olcsóbbá tétele volt, a nemzeti mobilfizetési rendszer kidolgozásakor ugyanakkor szempontként szerepelt az átparkolások elkerülése is. A rendszer ezért már a 2014. július 1-jei bevezetésekor a következőkkel járul hozzá az átparkolások, illetve az abból eredő, az ügyfelet hátrányosan érintő következmények elkerüléséhez:

– technikailag a nemzeti mobilfizetési rendszer képes valós időben jelezni a parkolóőrnek azt, ha az ellenőrzött jármű a szomszédos zónába érvényes elektronikus parkolójeggyel rendelkezik (jelenleg a mobilparkolás ellenőrzésekor erről nem minden esetben szerez tudomást a parkolóőr, és automatikusan „bünteti” a számára nem fizetőnek látszó járművet);

– a helyszínen elhelyezett, mobilparkolásra vonatkozó tájékoztató feliratok szintén egységes szempontok alapján, egységes tartalommal készülnek el, jobban segítve az ügyfelek tájékoztatását;

– emellett a Nemzeti Mobilfizetési Zrt. a problémás szakaszokon a zónákat, illetve a zónahatárokat színekkel tervezi megjelölni ezeken a feliratokon, tovább segítve ezzel az ügyfelek tájékoztatását.

A későbbiekben a Nemzeti Mobilfizetési Zrt. által bevezetendő, az ügyfél tartózkodási helyét vizsgáló mobilalkalmazás pedig a tervek szerint a problémás helyszíneken külön figyelmezteti majd az ügyfelet a megfelelő zónakód kiválasztására. A fentiekén túl a Nemzeti Mobilfizetési Zrt. még a rendszer megindulása előtt műszaki és jogi szakmai javaslatot készít az átparkolással összefüggő problémák tartós kezelésére, illetve az azzal összefüggő jogi garanciák megteremtésére. Az ezt követő lépéseket a javaslat ismeretében és annak függvényében teszi meg a minisztérium.

2. Az AJB-1359/2014. számú ügyben

A panaszos a gépjárművével 2014. január 31-én parkolt Budapesten a Király utca és az Akácfa utca sarkán. Mivel a közelben nem látott parkolójegy automatát, az útjába eső első – 3061 zóna – automatánál 18 óra 59 perckor ”mobilparkolást” kezdeményezett, ami 20 órákor automatikusan leállt. A díjfizetésről sms-ben visszaigazoló üzenetet kapott, amit meg is őrzött. Ezt követően vette kézhez a parkolási társaság felszólítását, amely szerint 440 Ft parkolási díj és további 5940 Ft pótdíj megfizetésére kötelezik.

Ebből tudta meg, hogy másik parkolási társasághoz tartozó automata számát adta meg, így a VII. kerület helyett a VI. kerületi önkormányzatnak fizette meg a parkolás díját.

A panaszos végül befizette a pótdíjat, de beadvánnyal fordult az alapvető jogok biztosához, amelyben sérelmezte, hogy olyan esetben kötelezték pótdíj megfizetésére, amikor ő megfizette a parkolás díját és a parkolóórakon szereplő nem megfelelő tájékoztatás, vagy a tájékoztatás hiánya miatt történt másik önkormányzat részére a befizetés.

A panasz alapján megkerestem az ER-PARK Kft. ügyvezetőjét, és az ügy kivizsgálására kértem. Tájékoztatást kértem arról is, hogy a beadványban szereplő esetekben mi az akadálya annak, hogy igazolt befizetés esetén az önkormányzatok – különösen a szomszédos önkormányzatok – egymás között jóváírják a megfizetett összeget és töröljék a pótdíjazást. Mobilparkolás esetén mi miatt nem érvényesülhet a szomszédos kerületek közötti jegyelfogadás mintájára a kölcsönös jóváírás?

Az ER-PARK Kft. vezetője válaszában mindenekelőtt a vonatkozó jogi szabályozásra tért ki. A parkolás-gazdálkodási rendszer üzemeltetésének feltételeit a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény és a Budapest főváros közigazgatási területen a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról szóló 30/2010. (VI.4.) Fővárosi Közgyűlési rendelet együttesen szabályozza. A rendelet és a törvény pontosan meghatározza a parkolás-gazdálkodási rendszer területi, műszaki, jogi és pénzügyi üzemeltetési feltételeit. A társaság a parkolás-gazdálkodási rendszert, a hatályos közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény, valamint a Budapest Fővárosi Közgyűlési rendeletben előírtak szerint köteles üzemeltetni. A parkolóhely a gépkocsi ideiglenes, parkolási célú elhelyezését szolgálja. A parkolási díj azzal válik esedékessé, hogy a gépkocsi a parkolóhelyen megáll.

A rendelet II. Fejezetének értelmében: 8. § (1) *A várakozási övezet területén a várakozási díjat a) az abban a díjövezetben elhelyezett parkolójegy kiadó automatánál váltott parkolójeggyel, a megállást követően haladéktalanul, külön felhívás nélkül, vagy b) a mobiltelefonos parkolási díjfizetési rendszer használatának esetén annak megindításával, a megállást követően haladéktalanul, külön felhívás nélkül vagy c) kézi beszedésű parkolójeggyel kell megfizetni.*

A törvény értelmében, a fizetési kötelezettség elmulasztása esetén jogszerűen kerül megállapításra a pótdíjfizetés iránti kötelezés. Amennyiben az ellenőrzések időpontjában nem állapítható meg a várakozási díjak megfizetésének ténye, az ellenőr feladata a pótdíjak kiszabása. Az ügy kivizsgálása során megállapításra került, hogy az érintett gépkocsira 2013. január 31-én az ellenőrzés időpontjában a várakozási díj nem került megfizetésre, illetve a várakozás a Társaság által üzemeltetett VII. kerületben történt, a beadványban hivatkozott mobiltelefonos díjfizetés a VI. kerületi Önkormányzat által üzemeltetett területen került elindításra, ezért a fizetési felszólítás jogszerűen került kiállításra. Terézváros Önkormányzata és Erzsébetváros Önkormányzata között létrejött együttműködési megállapodásban (Megállapodás) rendezésre került a két kerület közös határán húzódó Király utcában váltott parkolójegyek kérdése, amely 2014. február 26-tól hatályos, a folyamatban lévő panaszos ügyekre is.

A Megállapodás értelmében: *A két kerület közös határán elhelyezkedő Király utcában kialakított várakozóhelyeken történő felhasználás esetén érvényesnek kell elfogadni azokat a parkolójegyeket, melyeket az ellenőrzés alá vont gépjármű üzemeltetője a Király utcában, a várakozás helyének megfelelő díjövezetben, mindkét üzemeltető által működtetett parkolójegy-kiadó automatából vásárolt; érvényesnek kell elfogadni azokat a parkolójegyeket, melyeket az ellenőrzés alá vont gépjármű üzemeltetője a Király utcában, a várakozás helyének megfelelő díjövezetben, bármely üzemeltető által működtetett parkolójegy-kiadó automatából vásárolt, de azt várakozásra a Király utcára merőleges utcákban az első keresztutcáig terjedő várakozási területeken használja fel.*

A parkolási társaság az Önkormányzat állásfoglalását kérte a mobiltelefonos díjfizetés vonatkozásában; az Önkormányzat 2014. április 22. napján kézhez vett állásfoglalása értelmében a Megállapodás kiterjed a mobiltelefonos díjfizetésre is; ennek megfelelően a mobiltelefonos díjfizetés esetén is ugyanazon eljárásrendet kell alkalmazni, mint az automatákból vásárolt parkolójegyek esetén. A fentieknek megfelelően a Társaság a panaszos parkolási ügyében, az Önkormányzat állásfoglalásának megfelelően érvényesnek fogadja el a panaszos által vett parkolójegyet. A válaszevél megküldésével egyidejűleg a panaszos által befizetett összeg visszautalásáról is gondoskodnak.

A Megállapodás és az állásfoglalás értelmében a jövőben nincs akadálya annak, hogy a Budapest Főváros VI. Kerület Terézváros Önkormányzata és Budapest Főváros VII. Kerület Erzsébetváros Önkormányzata közötti, a Megállapodásban rögzített területen – a Megállapodásban rögzített feltételek teljesülése esetén – a társaság érvényesnek fogadja el a szomszédos VI. kerületben váltott (parkolójegy-kiadó automatából váltott), illetve a mobiltelefonos parkolási díjfizetési rendszer használatával vásárolt parkolójegyet.

3. Az AJB 636/2014. számú ügyben

A fenti számú ügyben a Budapest II. Kerület Önkormányzat Parkolási csoportja által üzemeltetett parkolójegy automaták működésével kapcsolatban indítottam vizsgálatot.

A beadvány szerint a panaszos a II. kerületben parkolt autójával, amikor ezt követően kisgyermekével elindult egy közeli étterembe pénzt váltani, hogy meg tudja venni parkolójegyét. Mire visszaérkezett az autóhoz a megváltott jeggyel, a parkolóellenőr már fizetési felszólítást helyezett el a szélvédőn. A panaszos szerette volna a pótdíjazás törlését kérni az érvényes parkolójegyre tekintettel, erre azonban csak akkor lett volna lehetősége – amint azt a társaság ügyfélszolgálatától megtudta – ha az ellenőrzés és a jegy érvényességi idejének kezdete között öt percnél több idő nem telt volna el. A szóban forgó esetben azonban hét perc telt el a parkolási társaság szerint a két időpont között, ezt pedig a panaszos vitatja. Állítása szerint ugyanis csak 13 óra 06-07 perckor távoztak el az autótól, a parkolási társaság szerint pedig az ellenőrzés 13 óra 05 perckor történt, ami a panaszos szerint nem volt lehetséges. A beadvány előterjesztője vitatja a társaság által működtetett parkolójegy automaták időmérő szerkezeteinek pontosságát és hitelességét.

A beadvány alapján megkerestem a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóságot és arról kértem tájékoztatást, hogy a hatóság esetlegesen végzett-e korábban vizsgálatot a parkolójegy automaták óráinak működésével kapcsolatban és ha igen, az milyen eredménnyel zárult.

A parkolójegy automaták mérőszerveiteinek működésével kapcsolatban a fogyasztóvédelmi hatóság nem rendelkezik hatáskörrel az eljárás lefolytatására, így e körben gyakorlati tapasztalatokkal nem rendelkeznek. A parkolóórák kapcsán elsősorban a parkolóórákon elhelyezett megtévesztő tájékoztatásokkal (például az órákhoz tartozó parkolózonákkal, a hétvégi, munkaszüneti és pihenőnapok ideje alatt fizetendő parkolási díjakkal, a fogyasztói jogokkal, stb. kapcsolatban felmerülő tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokkal) összefüggésben érkeznek a hatáskörükbe tartozó panaszok.

A Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatalról és a területi mérésügyi és műszaki biztonsági hatóságokról szóló 320/2010. (XII. 27.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése alapján a Kormány mérésügyi hatóságként – a (2) bekezdésben foglalt kivételekkel – első fokon az illetékes területi mérésügyi és műszaki biztonsági hatóságot, másodfokon a Hivatal központi szervét jelöli ki. A fentiek alapján felvettük a kapcsolatot a mérésügyi hatósággal, amely azt a tájékoztatást adta, hogy a joghatással járó mérések kapcsán a hiteles mérőeszközök és etalonok vonatkozásában folytathat le eljárást, azonban a parkolójegy automaták tekintetében jogszabály nem ír elő kötelező hitelesítést, ezért ezen eszközök esetében nem rendelkezik hatáskörrel az eljárás lefolytatására.

Ezt követően a Magyar Kereskedelmi és Engedélyezési Hivatal Metrológiai Hatóságához fordultam, ahol arról kértem tájékoztatást, hogy a hatóság végzett-e korábban vizsgálatot parkolójegy automaták óráinak működésével kapcsolatban és ha igen, az milyen eredménnyel zárult. Választ kértem arra a szakmai kérdésre is, hogy az igazgató álláspontja szerint szükséges lenne-e a parkolóautomaták hitelesítésének jogszabály általi kötelezővé tétele, illetve mennyiben tekinthetők hitelesnek a jelenlegi helyzetben az automaták mérőszervezetei.

Az igazgató nemcsak a budapesti területen működő parkolójegy árusító automatára vonatkozóan adott tájékoztatást, hanem a megfelelő tájékoztatás érdekében részletesebben is kitért a vonatkozó szakmai kérdésekre.

A válasz szerint parkolóórán azt az eszközt értjük, amely egy jármű parkolására alkalmas parkolóhelyre vonatkoztatva mutatja a kifizetett, még hátramaradó időt. Így időtartammérő eszköznek minősül, egy stopperórához hasonlóan. A parkolóóra mérésügyi hitelesítése más EU tagállamokban is időnként felmerülő igény, de Magyarországhoz hasonlóan nem kötelező hitelesítésű mérőeszköz. Míg pl. egy vízmérő, villamos fogyasztásmérő, vagy zajmérő hitelesítéséhez a mérések hazai és nemzetközi egységességét biztosító drága berendezés és szakértelem kell, addig a mai társadalomban a pontos idő mindenki számára (állampolgár, szolgáltató, fogyasztóvédelem) szabadon rendelkezésre áll, ezért a mérésügyi szerv bevonása nem indokolt. Magyarországon a parkolás esetén parkolóórával szemben egy komplett folyamattal állunk szemben, melynek mindegyes eleme befolyásolja ezen kötelezően igénybeveendő szolgáltatás minőségét:

- A parkolójegy árusító automata, melyen a jegy vásárlásának időpontja feltüntetésre került, vagy a mobiltelefonos fizető rendszer.
- A fényképezőgép, mely az autó rendszámát és az időpontot rögzíti.
- Adatbeviteli terminál és az ahhoz csatlakozó adatfeldolgozó rendszer
- A parkoló ór

Az igazgató azt is megjegyezte, hogy a hazai parkoló társaságok kommersz digitális fényképezőgépeket használnak, melynek órája szabadon állítható és kép fájl eredetisége sem igazolható.

A mérésügről szóló 1991. évi. XLV. törvény 6. §-a szerint: (1) Joghatással jár a mérés, ha annak eredménye az állampolgárok és vagy jogi személyek jogát vagy jogi érdekeit érinti, különösen, ha a mérési eredményi mennyiség és vagy minőség tanúsítására – a szolgáltatás és ellenszolgáltatás mértékének megállapítására – vagy- hatósági ellenőrzésre és bizonyításra használják fel: továbbá az élet- és egészségvédelem, a környezetvédelem és a vagyonsvédelem területén. (2) Joghatással járó mérési a mérési feladat elvégzésére alkalmas hiteles mérőeszközzel vagy használati etalonnal ellenőrzött mérőeszközzel kell végezni.

A 7. § (1) bekezdése értelmében: A hitelesítési kötelezettség az e törvény végrehajtására kiadott kormányrendeletben felsorolt kötelező hitelesítésű használati mérőeszközökre (a továbbiakban: kötelező hitelesítésű mérőeszközök) vonatkozik.

A mérésügyi törvény végrehajtásáról szóló 127/1991. (X. 9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) az alábbi részletszabályokat tartalmazza:

4. § (1) Joghatással járó mérés végzésére használt minden mérőeszközt – közvetlenül vagy közvetett módon – országos etalonról kell leszármaztatni, illetve arra visszavezetni. (4) Mérésügyi szempontból mérőeszköznek a mérések elvégzésére alkalmas olyan technikai eszköz minősül, amelynek a mérési pontosságot és megbízhatóságot jellemző tulajdonságai ismertek és ellenőrizhetők.

5. § (1) Használati etalonnal kell rendszeresen ellenőrizni azoknak a joghatással járó mérés elvégzésére használt mérőeszközöknek a pontosságát, amelyeknek a hitelesítése nem kötelező.

6. § (2) Kötelező hitelesítésű mérőeszközök felsorolását és a hitelesítés hatályát e rendelet 2. számú melléklete tartalmazza.

A parkolóórák, parkolójegy árusító automaták, mobiltelefonos fizető rendszerek, illetve az ellenőrök által használt terminálok és digitális fényképezőgépek nem kötelező hitelesítésű (mérő)eszközök, a Vhr. 2. mellékletében nem szerepelnek, így hitelesítésük és ellenőrzésük nem tartozik az állami mérésügyi feladatok körébe.

Ugyanakkor – mivel az időmérés eredményéhez joghatás fűződik (elszámolás, illetve szankció) – a korábban már idézett 5. § (I) szerint az időmeghatározáshoz használt összes eszközi rendszeres időközönként etalonnal kell ellenőrizni és ennek tényét dokumentálni kell. Az ellenőrzés gyakoriságát a mérőeszköz tulajdonosa a mérőeszköz tulajdonságai alapján határozhatja meg úgy, hogy a mérőeszköz pontossága biztosítható legyen. Az erről szóló dokumentumokhoz való hozzáférést a fogyasztóvédelmi és érdekvédelmi szervezetek számára vagy bírósági megkeresés esetén biztosítani szükséges.

Mivel rendszeresen kapnak hasonló megkereséseket, ezért az igazgató szerint javasolható a teljes kérdéskör felülvizsgálata, esetleg nem szükséges e parkoló társaságok működését országos szinten jogszabályban szabályozni, biztosítva a folyamatok átláthatóságát, a panaszügyek megfelelő kezelését.

Meg kell említenem, hogy ezúttal a parkolási társaság megkeresését amiatt mellőztem az ügyben, mivel a beadványból teljes mértékben kirajzolódott az a számomra és a panaszos később arról tájékoztatott, hogy a társaság végül eltekintett a követelésétől. Az ügy alapproblémájára – a parkolóórák mérőeszközeinek hitelességére vonatkozóan – azonban fontosnak tartom a vizsgálatom során feltárt tények egybevetését.

4. Az AJB 7807/2013. számú ügyben

Ebben az ügyben a panaszos a XIII. Kerületi Közszolgáltató Zrt. eljárása miatt fordult Hivatalomhoz.

A beadvány szerint a panaszos 2013. augusztus 29-én 8 óra 45 perckor a parkolási díj fizetését mobiltelefonon kezdeményezte a budapesti 138 zónában. A mobilparkolást 10 óra 18 perckor leállította, amiről visszaigazoló sms üzenetet kapott. A panaszos ennek ellenére hetekkel később erre a parkolási eseményre vonatkozóan fizetési felszólítást kapott a parkolási társaságtól.

Sérelmezte, hogy érvényes sms parkolási üzenete, igazolható megindított mobilparkolása ellenére megbüntették érvénytelen parkolás miatt. Megkereste a parkolási társaságot is, az ügyfélszolgálati vezető azonban arról tájékoztatta, hogy az ellenőrzéstől számított 5 napon belül lett volna lehetősége az sms üzenet bemutatására, így kérelmét nem tudják elfogadni. A panaszos kifejezetten aggályosnak tartotta, hogy korábban nem is értesülhetett a parkolási társaság ellenőrzéséről, hiszen fizetési felszólítást nem talált a gépjármű szélvédőjén, azt csak később, postai úton kapta meg.

A beadvány alapján megkerestem a parkolási társaság vezetőjét és az ügy kivizsgálására kértem, aki a következőkről tájékoztattott:

A társaság ellenőrzési nyilvántartása szerint a panaszos a gépjárművével, 2013. augusztus 29-én, a Társaság által üzemeltetett, Budapest XIII. kerület Dunavirág u. 1. szám előtti fizető várakozóhelyen parkolt. A parkoló-ellenőr ellenőrzési lappal igazolt, 8 óra 44 perckor foganatosított ellenőrzése során sem a jármű szélvédője mögötti parkolójeggyel, sem mobilparkolás útján nem látta igazoltnak a várakozási jogosultság megváltását. A csatolt fényképfelvételek tanúsága szerint a gépjármű 8 óra 45 perckor már a helyszínen állt. A fényképek és az ellenőrzési lap szerint nem helytálló a panaszos azon állítása, amely szerint 8 óra 45 perckor érkezett volna. Mindezek alapján az ellenőr megalapozottan állapított meg pótdíj fizetési kötelezettséget az ellenőrzés alá vont gépjármű használója számára.

A panaszos arra vonatkozó aggályát, amely szerint az ellenőrzésről korábban nem, csak a fizetési felszólításból értesült, a társaság fényképpel cáfolta. Ezen az igazgató szerint jól látható, hogy az ellenőr a pótdíjfizetési felszólítást a gépjármű szélvédőjén elhelyezte. A felszólításon részletes tájékoztatás szerepelt a jegybemutató utólagos lehetőségére, annak jogvesztő határidejére, valamint az illetékes parkolás-üzemeltető ügyfélszolgálati és telefonos elérhetőségére. A fentiek szerint kihelyezett pótdíjfizetési felszólítást a kötelezett nem vitatta, de a fizetési kötelezettségének nem tett eleget. A várakozási díj és pótdíj érvényesítése érdekében a társaság – a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény előírásai és felhatalmazása alapján – adatlekérdezést kezdeményezett a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatalánál, majd a kapott adatok alapján fizetési felszólítást küldött a panaszos részére.

A panaszos a fizetési felszólítás átvételét követően, 2013. október 23-án jelezte először, hogy a vitatott parkolási ellenőrzéshez kapcsolódóan mobil fizetést indított, melyre tekintettel kéri a pótdíjat tárgytalannak tekinteni. A panaszos által állítottak ellenőrzésére lekérdezték a mobilparkolási rendszer adatait. Válaszlevelükben ugyanakkor tájékoztatták a panaszost, hogy a pótdíj elengedésére 54 nappal a parkolási eseményt követően már nincs jogszabályi lehetőségük a Fővárosi Közgyűlési rendelet alapján. Végezetül a vezető megerősítette azt az álláspontjukat, hogy olyan parkolási pótdíj érvényesítésétől eltekinteni nem lehet, amelynek megállapítása megalapozott és jogszerű volt, a fizetés ellenőrzéskor tapasztalt elmulasztása kellően alátámasztott, és annak ellenkezőjét a kötelezett a rendelkezésére álló jogszabályi keretek között nem bizonyította.

Az igazgató válaszához csatolt minden vonatkozó fényképet és dokumentumot is. Megjegyezte, hogy az ügy teljes körű vizsgálatának alapján meggyőződése, hogy Társaságuk mind a pótdíjfizetési kötelezettség megállapítása, mind az ügyfél tájékoztatása és panaszainak kezelése során szabályszerűen, az alapvető jogok megsértése nélkül járt el.

5. Az AJB 7987/2013. számú ügyben

A fenti számú ügy ugyan nem mobilparkolás indítással történő várakozást érintett, azonban a probléma ugyanúgy a kerülethatárokon történő parkolás és a jegyek utólagos bemutatásának kérdése. Ebben az ügyben az érintett parkolás üzemeltető, a Terézvárosi Vagyonkezelő Nonprofit Zrt. Parkol-6 Terézvárosi Parkolási Rendszer eljárása kapcsán indítottam vizsgálatot.

A panaszos a gépjárművével 2013. március 8-án parkolt le Budapesten a Nyugati tér sarkában a felüljáróval szemben. A legközelebbi parkolójegy automata a beadvány szerint a parkolóhelytől körülbelül 15-20 méterre volt található, ahol a panaszos jegyet váltott. Három hónappal később a parkolási társaság fizetési felszólítást küldött neki, mivel a szóban forgó időpontban nem volt érvényes parkolójegye. A panaszos telefonon érdeklődött a pótdíjazás okáról, hivatkozva az érvényes, megőrzött parkolójegyére, vitatva a parkolási társaság követelését. Ekkor azt a választ kapta, hogy a Bajcsy Zsilinszky út jobb oldala a lipótvárosi parkolási társasághoz, míg a felüljáró alatti rész a terézvárosi parkolási társasághoz tartozik. A beadvány szerint erre utaló jelzés az adott helyen nem található. Később a panaszos tudomást szerzett arról, hogy a Budapesti Önkormányzatok Szövetsége közleményt adott ki, mely szerint a szomszédos önkormányzatok elfogadják egymás parkolójegyeit a kerülethatárokon. A panaszos erre tekintettel bízott ügye megnyugtató rendeződésében, de 2013. november 26-án fizetési meghagyást kapott, amelyben a parkolási esemény kapcsán összesen 34.980 Ft megfizetésére kötelezik.

A panaszos kifejezetten aggályosnak tartja, hogy olyan esetben kötelezik pótdíj megfizetésére, amikor váltott parkolójegyet és arról pedig a tájékoztatás hiányában nem szerezhetett tudomást, hogy nem a megfelelő automatánál vette meg jegyét.

A panasz alapján megkerestem a parkolási társaság vezetőjét és az ügy kivizsgálására kértem. Arra kértem a vezetőt, hogy a tájékoztatásában térjen ki arra is, hogy a megváltott parkolójegyre és a kerülethatárokon való kölcsönös elfogadás elvére tekintettel mi miatt nem tekinthet el a parkolási társaság a követelésétől. A parkolási társaság vezetője az alábbiak szerint adott választ a megkereséseimre:

A társaság munkatársa 2013. március 8. napján 14 óra 35 perckor ellenőrzés alá vonta a gépjárművet, amely a Budapest VI. kerület, Bajcsy-Zsilinszky út 65. számú ingatlan előtt kialakított várakozóhelyen parkolt. Az ellenőrzés során a gépjármű szélvédője mögött egy olyan parkolójegyet találtak, amely a vonatkozó hatályos jogszabályok értelmében az ellenőrzés időpontjában Budapest V. kerület területén jogosította várakozásra a gépjármű üzembentartóját, és nem a VI. kerület területén kialakított várakozóhelyeken, ezért „Nincs érvényes jegy” indokkal pótdíj megállapításáról szóló értesítést helyezett el a gépkocsin. A gépjárműre kihelyezett pótdíj értesítő ellen nem tett panaszt, ezért az üzembentartói adatokat a gépjármű-nyilvántartásból kérdezték le és a kapott adatok alapján a panaszost a pótdíj megfizetésére a 2013. április 23-án kelt küldeményvel szólították fel. A fizetési felszólítást panaszos részére a Magyar Posta 2013. május 6. napján kézbesítette. Ezt követően a társaság megbízott ügyvédje 2013. június 17-én kelt levelében ismételt felszólítást küldött a panaszosnak, aki a küldeményt 2013. június 19-én átvette. Az autós első ízben 2013. július 8. napján az ügyvédi felszólítás hatására tett panaszt, melyben arra hivatkozott, hogy korábban nem kapott felszólítást, valamint csatolta panaszához az általa érvényesnek vélt, de csak az V. kerület területén felhasználható jegyét. A panaszát a társaság elutasította, mivel olyan parkolási jeggyel próbálta igazolni a parkolás jogosságát, amely az adott területre nem volt érvényes. Tájékoztatták továbbá arról, hogy első fizetési felszólítást 2013.04.24-én küldték el részére, melyet a Magyar Posta „Levél kézbesítve 2013.05.06.-án” státusszal visszaigazolt. Elutasító döntésüket 2013. július 27. napján átvette, az abban foglaltakra észrevételt nem tett, nyilvántartott tartozását nem rendezte.

A parkolási társaság 2013. november 19. napján fizetési meghagyás kibocsátását kezdeményezte, mely ellen – 2013. december 1. napján – a panaszos ellentmondással élt. Ellentmondását az eljáró közjegyzőn kívül Társaságunkhoz is eljuttatta. E beadványában ismét előadta, hogy a parkolási díjat megfizette. Mint kifejtette, a társaság már telefonos érdeklődése során is tájékoztatta, hogy „a Bajcsy Zsilinszky út jobb oldala a lipótvárosi parkolócéghez, a felüljáró alatti rész, tehát ugyanazon út közepe már a terézvárosi társasághoz tartozik”. Amint az a válaszban szerepel, valóságban a Bajcsy Zsilinszky út páratlan számozású oldala tartozik a terézvárosi üzemeltetőhöz, míg a páros számozású oldal és a Nyugati téri felüljáró alatti terület üzemeltetése az V. kerület feladata. Nehezményezte, hogy a parkolóhelyeken erre semmilyen jelzés, tábla nem figyelmeztet, és a parkolójegy kiadó automatákon sincs jelzés, vagy rajz, hogy a környék mely parkolóhelyeire biztosít és melyekre nem érvényes jegyet. A 2013. december 19. napján kelt válaszban arról tájékoztatták a panaszost, hogy a fizetési felszólító levelet a jogszabályban meghatározott 60 napos határidőn belül, 2013. április 23. napján, könyvelt postai küldeményként megküldték címére, valamint tájékoztatták, hogy a parkolójegy kiadó automatákon tájékoztató olvasható arról, hogy mely területekre lehet érvényesen jegyet váltani az adott automatából. Ezen túl, az általa tévesen igénybe vett, az V. kerület üzemeltetésében lévő automatán térképet is elhelyeztek, amely alapján megállapítható, hogy az abból vásárolt jegy azon a várakozóhelyen ahol gépjárműve várakozott érvényesen nem használható.

A parkolási társaság vezetője hivatkozott a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény (a továbbiakban: Möt.) 23. § (4) bekezdés 10. pontjára, valamint a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) vonatkozó rendelkezéseire, és a fővárosi parkolási rendeletre is.

Kiemelte, hogy az egyes kerületekben kialakított várakozási övezetek parkolási bevételei a Kkt. 9/D.§ (3) és (6) bekezdése értelmében azt a helyi önkormányzatot illeti meg, aki az út tulajdonosa. Erre tekintettel nem hagyhatók figyelmen kívül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) ide vonatkozó 97. § (2) előírása sem, mely szerint: *A helyi önkormányzat, a társulás, a térségi fejlesztési tanács, valamint az általuk irányított költségvetési szervek követeléséről lemondani csak törvényben vagy helyi önkormányzati rendeletben meghatározott esetekben és módon lehet.*

Az igazgató álláspontja szerint tehát az az eljárás, hogy a más üzemeltetőnél megfizetett díjat a várakozási eseménnyel érintett kerület üzemeltetője érvényesnek ismerjen el, tulajdonképpen egy vagyonelemről történő felhatalmazás nélküli lemondást eredményezne, amely esetükben ráadásul nem csupán az Áht. és Föv. rendeleti szabályozással volna ellentétes, de álláspontjuk szerint rendeleti felhatalmazás, vagy egyéb, a tulajdonosok között létrejövő két vagy többoldalú megállapodás hiányában akár büntetőjogi tényállást is megvalósíthatna.

Noha a Bajcsy-Zsilinszky út mindkét oldalának a Fővárosi Önkormányzat a tulajdonosa – áll a parkolási társaság válaszában – a Mötv. 23. § (5) bekezdés 3. pontja értelmében a parkolás üzemeltetési feladat ellátása a kerületi önkormányzatokra hárul. E feladat megvalósítását a kerületi önkormányzatok a Mötv. 16/A. §-ban meghatározott szervezetek által látják el. A Fővárosi Önkormányzat és a kerületi önkormányzatok között létrejött feladat-ellátási megállapodások egyedi feltételrendszert tartalmaznak fővárosi tulajdonban álló közutakon kialakított várakozóhelyek üzemeltetéséből származó bevételek elszámolása vonatkozásában, emiatt a kerületi üzemeltetők számára nem lehetséges a Budapesti Önkormányzatok Szövetségének 2013. július 3. napján kelt, és a Panaszos által is hivatkozott sajtóközleményében foglalt társaságok közötti kétoldalú megállapodások útján megvalósítani a kölcsönös jegyelfogadást. A tárgyi ügynél egyébként szélesebb tényállási kört magában foglaló ún. átparkolások problémájának megoldását maga is a Föv. rendelet olyan irányú módosításában látta, amely szerint előírnák, hogy az egymással érintkező, de különböző társaságok által üzemeltetett várakozási övezetek esetében megállapodást kell kötni a parkolójegyek, a mobil díjfizetés és a lakossági várakozási hozzájárulások kölcsönös elfogadásáról. A 2013. január 1-je után kialakult budapesti parkolás-üzemeltetési rendszer vonatkozásában a fentebb írt megállapodási kötelezettség nem fogalmazódott meg, míg a hatályos 30/2010. (VI. 4.) Fővárosi Közgyűlés rendeletének 8. §-a egyértelműen mondja ki, hogy a díjat a várakozási övezet területén a megállás helyének megfelelő díjövezetben elhelyezett automatából kell megvásárolni.

Álláspontjuk szerint a fentiek miatt tényleges megállapodások megkötésére csak a rendelet olyan módosítását követően, vagy egyéb olyan (például megállapodásba foglalt) felhatalmazás birtokában kerülhet sor, melyben a kerületek legalább lehetőséget kapnak a főszabálytól való eltérésre, de az egységes eljárások érdekében még inkább olyan felhatalmazás szükséges, amelyben pontosan meghatározottá válik, hogy a kerülethatárokon történő parkolás problémáját illetően milyen kötelezettségek terhelik és milyen jogok illetik meg az autósokat, az önkormányzatokat és az üzemeltetőket.

A vezető kifejtette, hogy a panaszos az V. kerület területén elhelyezett parkolójegy kiadó automatából vásárolt parkolójegy érvényességére hivatkozással kezdeményezte a pótdíj törlését a társaságnál. Keletkezett beadványaiban méltányosság gyakorlását nem kérte. Vizsgálatuk kiterjedt annak megállapítására is, hogy az eset minden körülményére figyelemmel – mint ún. átparkolásra – alkalmazható-e Terézvárosi Önkormányzat 17/2010. (VI.19.) számú rendeletének (a továbbiakban: Ker. rendelet) 5. számú mellékletének II/2. pontjában megfogalmazott méltányossági előírás, azonban a Ker. rendelet 1. § (1) bekezdésében szabályozott területi hatályára tekintettel az esetet méltányossági körben vizsgálni a társaságnak nem volt lehetősége.

A jogi érvrendszeren túl a vizsgálatból kitűnt, hogy az autós várakozási helyétől nagyságrendileg azonos távolságban van a társaságok és az V. kerület által működtetett automata is. Az üzemeltetésükben álló automata mellett közvetlenül a leparkolás előtt elhaladt, míg az V. kerület automatáját keresnie kellett, mert az a felüljáró túloldalán az oszlop mögött áll. Ha azonban az V. kerületi területen álló automatát ítélte is közelebbinek, azon az automatán – a levelében írtakkal ellentétben – térképes ábra közli a jegyet váltani szándékozóval, hogy az hol érvényes (fotó melléklet). Az eset feltárt részletei arra utalnak, hogy a panaszos a tájékoztató, azaz az igénybevétel feltételének megismerése nélkül vásárolta meg jegyét az általa közelebb lévőnek ítélte automatából.

A vizsgálatból tehát a parkolási társaság azt állapította meg, hogy tárgyi ügy kezelése során a vonatkozó jogszabályok maradéktalan betartása mellett jártak el. A társaság a parkolás-üzemeltetési feladatainak kezdetétől törekedett arra, hogy javaslataival elősegítse jogszabályok előírásai és a gyakorlatban előforduló jóhiszemű magatartások közötti ellentétek feloldását. E törekvésük példázata – amint a válaszban szerepel – hogy kezdeményezésükre alkotta meg a Terézvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete 2011 decemberében a Ker. rendelet méltányossági szabályait megállapító 5. számú mellékletét. Mivel méltányossági szabályait az általuk üzemeltetett fővárosi tulajdonú területeken alkalmazni nincs lehetőségük, ezért az új fővárosi üzemeltetési struktúrában megismert hasonló problémák megoldására is javaslatot kívánnak tenni Budapest Főváros Önkormányzatának.

6. Az AJB-2016/2014. számú ügyben

A fenti számú ügyben egy ügyvédi iroda, mint jogi képviselő panasza alapján az Újbudai Közterület-felügyelet eljárásával kapcsolatban indítottam vizsgálatot.

A beadvány szerint a közterület-felügyelet 2013. július 29-én fizetési felszólítást küldött a panaszos részére, mivel 2013. június 7-én 14 óra 32 perckor gépjárműjével parkolási díj megfizetése nélkül parkolt a Budapest, XI. kerületben Lágymányosi u. 6. szám előtt. A panaszos erre képviselője útján tájékoztatta a közterület-felügyeletet, hogy a parkolás alkalmával 14 óra 30 perckor sms útján mobilparkolást kezdeményezett, amelyet 16 óra 47 perckor leállított, melynek igazolására mellékelte a vonatkozó dokumentumokat.

Az önkormányzat válaszában arra hivatkozott, hogy az érvényes mobilparkolás bemutatására a parkolási eseményt követően az autósok 5 nap áll rendelkezésre. Mivel a panaszos a helyszínen nem talált fizetési felszólítást az autóján, így nem értesült a pótdíjazásról, és lehetősége sem volt az érvényes mobilparkolás igazolására. A jogi képviselő megtekintette az ellenőrzéskor készített fényképfelvételeket az ügyfélszolgálaton, amelyeken nem látszik a kihelyezett fizetési felszólítás a szélvédőn és ezt a tényt írásban jelezte a közterület-felügyelet felé. A Hivatalomhoz forduló panaszos nevében eljáró meghatalmazott aggályosnak tartja, hogy a fentiek ellenére a közterület-felügyelet továbbra is fenntartja követelését.

Megkerestem a közterület-felügyelet igazgatóját és az ügy kivizsgálására kértem. Egyúttal tájékoztatást kértem arról is, hogy miért nem tekinthetnek el követelésüktől a beadványban szereplő körülmények ellenére, és a közterület-felügyelet mivel tudja bizonyítani, hogy a fizetési felszólítás az autó szélvédőjére kihelyezésre került és az autós ténylegesen kézhez is vehette azt, az autójához visszaérkezve értesülhetett a pótdíjazásról.

Az igazgató rövid válasza szerint a pótdíjazás a parkolási ellenőr részéről jogszerű volt, mert az ellenőr készüléke nem jelezte még, hogy az ügyfél a mobil parkolást sms-ben elindította. Az ellenőr által készített fényképen látható a gépkocsi szélvédőjére elhelyezett fizetési felszólítás, melyről fotót is mellékeltek. A fizetési felszólításon pedig szerepel, hogy 5 napon belül az ügyfélszolgálaton be lehet mutatni a parkolási jegy vásárlásáról szóló igazolást.

Az igazgató hangsúlyozta, hogy követelésüket azért tartják fenn, mert látható az ellenőrünk által készített fotón a pótdíj csomag, melyben megtalálható a figyelmeztetés az 5 napos bemutatási lehetőségre. Az EME Zrt. általi igazoláson pedig látható, hogy a mobilparkolás indítása 14 óra 30 perc 48 másodperckor érkezett, az ellenőr PDA adminisztrációs rendszere szerint a lekérdezés pedig 14 óra 30 perc 33 másodperckor történt, tehát a lekérdezés időpontjában még nem volt az ügyfélnek érvényes parkolási befizetése. Előzőek alapján a vezető álláspontja szerint az ellenőrök és az ügyfélszolgálatuk a jogszabályoknak megfelelően járt el.

7. Az AJB-2258/2014. számú ügyben

A beadvány szerint a panaszos lánya gépjárművel 2013. december 20-án parkolt a főváros VII. kerületében a Madách tér 1. szám előtt, amikor mobilparkolás szolgáltatást vett igénybe. A díjfizetés sms üzeneten keresztül indítása során véletlenül elütötte a rendszámot és a 268-as szám helyett 269-es forgalmi rendszámot adott meg. Az autóhoz visszaérkezve nem talált fizetési felszólítást a szélvédőn, hanem az ER-PARK Kft parkolási társaság leveléből értesült a pótdíjfizetési kötelezettségről, amit 2014. január 21-én vett kézhez. A panaszos az elírás tényét és az eset körülményeit ismertette a társasággal, bemutatta a parkolásról kapott visszaigazoló sms üzenetet is, a társaság azonban nem tekintett el követelésétől, azt továbbra is fenntartja.

A beadvány alapján megkerestem a parkolási társaság vezetőjét és az ügy kivizsgálására kértem, valamint arról is tájékoztatását kértem, hogy a parkolási társaság az eset körülményeire és a megfizetett parkolási díjra tekintettel miért nem tekinthet el a követelésétől.

Az ügyvezető tájékoztatása szerint amennyiben a forgalmi rendszám 1 karakterében elírás történik, abban az esetben a panaszt egyedi eljárás keretében tudják elfogadni, amennyiben – ahogyan az a fizetési felszólításon szerepel – azt a rendeletben előírt módon 5 naptári napon belül az ügyfélszolgálaton igazolják. Mivel a rendeletben előírt 5 napon belül az ügyfélszolgálati irodán a beadványban hivatkozott mobiltelefonos díjfizetést nem igazolták, illetve levelezési címükre panaszos beadvány nem érkezett, ebből adódóan a mobiltelefonos díjfizetést a rendelet értelmében nem tudták figyelembe venni.

A Kkt. 15/C. §-a értelmében a parkolási ellenőr a pótdíj kiszabásáról szóló értesítést a jármű szélvédőlapátján (ill. egyéb jól látható helyen) köteles elhelyezni. A parkolási társaság által mellékelten csatolt fényképfelvételek a válasz szerint is bizonyítják, hogy a parkolási ellenőr a fizetési felszólítást a törvényben előírt módon helyezte el az autón, így az autós panaszát nem állt módjukban figyelembe venni.

Végezetül arról is tájékoztattak, hogy az ügyfél részéről több megkeresés érkezett társasághoz, amelyre részletesen tájékoztatták a tartozás keletkezéséről, valamint az elutasítás okairól.

8. Az AJB-2223/2014. számú ügyben

A panaszos gépjárműjével 2014. április 16-án parkolt az Andrássy út 44 (601 körzet) előtt, amikor a mobilparkolás során véletlenül tévesen adta meg autója rendszámát, MHV helyett MVH-t ütött be. Autójához visszaérkezve fizetési felszólítást talált a szélvédőn, ezért személyesen kereste fel a Terézvárosi Vagyonkezelő Nonprofit Zrt. Parkol-6 Terézvárosi Parkolási Rendszer ügyfélszolgálatát. Azt a tájékoztatást kapta, hogy a vagyonkezelő nem jogosult a panasz elbírálására, így nem áll módjukban a követelés törlése. A panaszos sérelmezi, hogy rendszám téves megadás esetén nincs lehetőség méltányosságból a követelés törlésére, hiszen a vonatkozó parkolás kapcsán az autós a várakozási díjat megfizette és ezt bizonyítani is tudja.

A beadvány alapján megkerestem a vagyongazdálkodó vezérigazgatóját és az ügy kivizsgálása mellett arra is kértem, hogy a megváltott parkolójegyre és a kerülethatárokon való kölcsönös elfogadás elvére tekintettel a parkolási társaság miért nem tekinthet el a követelésétől. A kapott válasz szerint a panaszos sem vitatta, hogy az MHV forgalmi rendszámú gépjármű 2014. április 15. napján 19 óra 18 perckor az Andrassy út 44. előtt várakozott úgy, hogy a szélvédő mögött nem volt érvényes parkoló jegy, illetve az autó rendszámára vonatkozóan sem indítottak érvényes mobil parkolást. Munkatársuk ezért jogszerűen kezdte meg a gépjármű pótdíjazását. Kérelmező 2014. április 16. napján panaszt tett, melyben előadta, hogy indított mobil parkolást, de azt tévedésből a MVH forgalmi rendszámra tette meg. A panaszt 2014. április 16. napján kelt válaszukban elutasították tekintettel arra, hogy a MHV rendszám vonatkozásában nem volt futó mobil parkolás, ezért a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 15/C. § alapján pótdíjfizetési kötelezettsége keletkezett. A vezérigazgató felhívta a figyelmemet arra, hogy a közúti közlekedésről szóló törvény 9/D. § (6) bekezdés alapján a várakozási díj-, és pótdíjbevételek önkormányzati bevételnek minősülnek, ezért azokról az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 97. § értelmében, méltányosságból is csak jogszabályban meghatározott esetekben lehet lemondani. A 30/2010. (VI. 4.) Fővárosi Közgyűlési rendelet nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely felhatalmazást adna a parkolás-üzemeltetőknek arra, hogy a hasonló esetekben méltányosságból elengedjék a pótdíjat. A panaszos pedig a kiszabott pótdíjat 2014. április 29. napján befizette, ezzel az esetet a társaság rendezettnek tekinti.

Az érintett alapvető jogok és elvek

- A jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye: „*Magyarország független demokratikus jogállam.*” [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés]
- A tisztességes eljáráshoz való jog követelménye: „*Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.*” [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés]

Az alkalmazott jogszabályok

- a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (Kkt.)
- Budapest Főváros Közgyűlésének Budapest főváros közigazgatási területén a járművel várakozás rendjének egységes kialakításáról, a várakozás díjáról és az üzemképtelen járművek tárolásának szabályozásáról szóló 30/2010. (VI. 4.) számú rendelete (továbbiakban: fővárosi rendelet)
- A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.)

A vizsgálat megállapításai

I. A hatáskör tekintetében

A feladat- és hatáskörömet, valamint az ennek ellátásához szükséges vizsgálati jogosultságaimat az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (Ajbt.) határozza meg. Az Ajbt. 18. § (1) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint közigazgatási szerv, [...] közszolgáltatást végző szerv tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár, feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

Az Ajbt. 18. § (2) bekezdése a) pontja értelmében közszolgáltatást végző szerv – függetlenül attól, hogy milyen szervezeti formában működik – az állami vagy önkormányzati feladatot ellátó, illetve e feladat ellátásában közreműködő szerv.

Ennek alapján megállapítható, hogy az országban parkolás üzemeltetést végző parkolási társaságok közszolgáltatónak minősülnek, hiszen nem vehető igénybe más társaságtól az általuk nyújtott szolgáltatás az adott területen, tehát az ügy vizsgálatára a hatásköröm kiterjed.

II. A vizsgált alapvető jogok és elvek tekintetében

Az alapvető jogok biztosja egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során *autonóm, objektív módon, kizárólag alapjogi érvek* felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget az Alaptörvényben kapott mandátumának. Álláspontom szerint az ombudsman akkor jár el helyesen, ha következetesen, zsinórmértékként támaszkodik az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint az egyes alapjogi tesztekre.

Az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában arra mutatott rá, hogy „*az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni*”. Ugyanakkor a testület a II/3484/2012. AB határozatának indokolása során azt emelte ki, hogy az adott határozatban vizsgált törvényi rendelkezések esetében már az Alaptörvény negyedik módosítása alapján jár el a korábbi alkotmánybírósági határozatokban foglaltak felhasználhatóságát illetően. A testület ennek kapcsán elvi élel mondta ki azt, hogy „*az Alkotmánybíróság a hatályát veszített alkotmánybírósági határozat forrásként megjelölésével, a lényegi, az adott ügyben felmerülő alkotmányossági kérdés eldöntéséhez szükséges mértékű és terjedelmű tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozhatja vagy idézheti a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket. Az indokolásnak és alkotmányjogi forrásainak ugyanis a demokratikus jogállamban mindenki számára megismerhetőnek, ellenőrizhetőnek kell lennie, a jogbiztonság igénye az, hogy a döntési megfontolások átláthatóak, követhetőek legyenek. A nyilvános érvelés a döntés indoklásának létalapja. A korábbi határozatokban kifejtett érvek felhasználhatóságát az Alkotmánybíróság mindig esetről esetre, a konkrét ügy kontextusában vizsgálja.*”

A fenti elvi jelentőségű tétellel összhangban vizsgálati megállapításaim érvrendszerének megfogalmazása, az egyes alapjogok, alkotmányos elvek értelmezése során – ellenkező tartalmú alkotmánybírósági iránymutatás megszületéséig, az alkotmányszöveg változását, a tartalmi, illetve kontextuális egyezőséget is figyelembe véve – az alapvető jogok biztosaként továbbra is irányadónak tekintem az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény hatályba lépését megelőzően meghozott határozatai indokolásában kifejtett érveket, jogelveket és összefüggéseket.

Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint *Magyarország független, demokratikus jogállam*. Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is *világosak, egyértelműek*, működésüket tekintve *kiszámíthatóak és előreláthatóak* legyenek a norma címzettjei számára. A jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is [9/1992. (I. 30.) AB határozat]. Az Alkotmánybíróság szerint az alanyi jogok érvényesítésére szolgáló eljárási garanciák a jogbiztonság alkotmányos követelményéből erednek, de szoros kapcsolatban állnak a jogegyenlőséggel, törvény előtti egyenlőséggel is. A megfelelő eljárási garanciák nélkül működő eljárásban ugyanis a jogbiztonság az, ami sérelmet szenved. [75/1995. (XI. 21.) AB határozat, ABH 1995, 376, 383.]

Ezért alapvetőek a *jogbiztonság* alkotmányos követelménye szempontjából az eljárásjogi garanciák. Csakis formalizált eljárási szabályok megkövetelésével és betartásával működhetnek alkotmányosan a jogintézmények.

Az alanyi jogok és kötelezettségek érvényesítésére szolgáló eljárási garanciák tehát a jogbiztonság alkotmányos elvéből következnek. Megfelelő eljárási garanciák nélkül működő eljárásban a jogbiztonság szenved sérelmet.² Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint a jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek is csak a jog által meghatározott keretek között fejthetik ki a tevékenységüket.³

Álláspontom szerint a jogállamiság és az abból fakadó tisztességes eljárás követelményének nem csak a szabályozási szinten, hanem a jogalkalmazó szervek mindennapi gyakorlatában is folyamatosan érvényesülnie kell. A *tisztességes eljáráshoz való jog* – noha az Alaptörvény szövegezése némileg eltérő, tartalmilag azonban változatlan az Alkotmányhoz képest – az alkotmánybírósági gyakorlatban az 57. § (1) bekezdésben foglalt független és pártatlan bírósághoz való jog, illetve a 2. § (1) bekezdésből eredő eljárási garanciák védelmének egymásra vonatkoztatásából tartalmilag levezetett alkotmányos alapjog. (315/E/2003. AB határozat, ABK 2003. október, 741, 743.) A tisztességes eljárás követelménye olyan *minőség*, amelyet az *eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni*. Az Alkotmánybíróság leszögezte azt is, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog, mert már maga is mérlegelés eredménye [14/2004. (V. 7.) AB határozat].

Az Alkotmánybíróság több határozatában is foglalkozott a jogbiztonság kérdésével, így a 21/1993. (IV. 2.) AB határozatban is. A hivatkozott AB határozatban elvi jelentőségű megállapításként hangsúlyozta, „hogy az Alkotmánybíróság felfogásában a jogbiztonság szorosan a jogállamiság alkotmányjogi elvéhez kapcsolódik. A jogbiztonság pedig – az Alkotmánybíróság értelmezésében – az államtól, a jogalkotótól azt várja el, hogy a jog egésze, egyes részterületei és egyes szabályai is világosak, egyértelműek és a norma címzettjei számára is értelmezhetőek és követhetőek legyenek. A jogbiztonság e szempontjainak súlyos megsértése egyben az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében deklarált jogállamiság sérelmét jelenti.” (ABH 1993, 172, 180.)

Az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában fontos elvi tételeket rögzített a korábbi döntései alkalmazhatóságáról: „[...] Az egyes intézményekről, alapelvekről és rendelkezésekről kialakított értelmezése a határozataiban található meg. Az Alkotmánybíróságnak azokra az alapértékekre, emberi jogokra és szabadságokra, továbbá alkotmányos intézményekre vonatkozó megállapításai, amelyek az Alaptörvényben nem változtak meg alapvetően, érvényesek maradnak. Az előző Alkotmányon alapuló alkotmánybírósági döntésekben kifejtett elvi jelentőségű megállapítások értelemszerűen irányadók az Alaptörvényt értelmező alkotmánybírósági döntésekben is. Ez azonban nem jelenti az előző Alkotmányon alapuló határozatokban kifejtettek vizsgálódás nélküli, mechanikus átvételét, hanem az előző Alkotmány és az Alaptörvény megfelelő szabályainak összevetését és gondos mérlegelést kíván.

Ha az összevetésnek az az eredménye, hogy az alkotmányjogi szabályozás változatlan vagy jelentős mértékben hasonló, az átvételnek nincs akadálya. Másrészt *az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni.*”

III. Az ügy érdeme tekintetében

Amint az a fentiekben vázolt esetekből is kitűnik a mobilparkolás, az sms üzeneten keresztüli parkolás elindítása is összetettebb kérdés, hiszen a fizetési felszólításnak a megérkezése, a kézhezvétele is nagyon fontos részét képezi annak, hogy valóban jól működhessen a rendszer.

² 9/1992. (I. 30.) AB határozat.

³ 56/1991. (XI.8.) AB határozat.

Ugyanakkor annak is nagy jelentősége van, hogy az adatok bevitele mindenképp pontosan történjen meg. Az is fontos, hogy jól felismerhetőek legyenek az autósok számára a fővárosban a kerülethatárok és ne fordulhasson elő az, hogy egy parkolás alkalmával az autós a legközelebbi automatához érve, rossz zóna kódját adja meg a mobilparkolás elindításakor.

A parkolási kérdések jogi szabályozását illetően a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény az irányadó elsőként. A Kkt. 2. § (1) bekezdés e) pontja szerint a törvény hatálya kiterjed Magyarország területén a közutakon, valamint az állami és helyi önkormányzatok tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, tereken, parkokban és egyéb közterületeken kialakított várakozási területen járművekkel történő várakozás rendjére.

A 8. § (1) bekezdés c) pontja szerint a közúti közlekedéssel összefüggő önkormányzati feladat a helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánúton, valamint a tereken, parkokban és egyéb közterületeken járművel történő várakozás biztosítása.

A 9/D. § szerint a járművekkel a közutakon, valamint az állami és helyi önkormányzatok tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, tereken, parkokban és egyéb közterületeken történő várakozás a közutak, valamint az állami és helyi önkormányzatok tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutak, terek, parkok és egyéb közterületek közlekedési célú használatának minősül. A helyi közutakon, valamint a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, tereken, parkokban és egyéb közterületeken járművel történő várakozás biztosítását célzó közszolgáltatást a helyi önkormányzat, vagy az Möt. 16/A. §-a szerinti szolgáltató látja el.

A járművek helyi közutakon, valamint helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, tereken, parkokban és egyéb közterületeken történő várakozása a helyi önkormányzat, vagy a Möt. 16/A. §-ában meghatározott szolgáltató és a várakozási terület igénybevevője közötti polgári jogi jogviszony.

A várakozási díj és a pótdíj megfizetéséért a jármű üzembentartója felel. A járművek országos közutakon, valamint az állam tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, tereken, parkokban és egyéb közterületeken történő várakozása a vagyonkezelő, illetve a (8) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott szolgáltató és a várakozási terület igénybevevője közötti polgári jogi jogviszony.

A Kkt. 15/A. § szerint forgalomszervezési, valamint egyéb meghatározott indokok alapján, az e törvényben meghatározott keretek között

a) a helyi közutak, valamint a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutak, terek, parkok és egyéb közterületek vonatkozásában a helyi önkormányzat rendeletében, valamint

b) az országos közutak, valamint az állam tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutak, terek, parkok és egyéb közterületek vonatkozásában a Kormány rendeletében kijelölhet olyan várakozási területet, amelynek a járművel történő, várakozási célú használatáért várakozási díjat kell fizetni.

A díjfizetési kötelezettséggel, a díj mértékével kapcsolatban további rendelkezéseket tartalmaz a Kkt., majd a pótdíj összegével kapcsolatban meghatározza, hogy az a pótdíj kiszabásának napját követő 15 napon belüli befizetés esetén az adott napon belül díjköteles időszakra és további két órai várakozásra számított várakozási díj, 15 napon túli befizetés esetén az egy órai várakozási díj negyvenszerese.

E bekezdés alkalmazása során befizetésnek minősül a fizetési művelet elindítása is. A pótdíj kiszabásáról szóló értesítést a jármű szélvédőlapátján, vagy a járművön egyéb jól látható helyen kell elhelyezni.

A várakozási díj és a pótdíjfizetési kötelezettség egy év alatt évül el. A várakozási díj és a pótdíj után késedelmi kamat nem követelhető. Nem szabható ki pótdíj a külön törvényben feljogosított hatóság által kerékbilincsel rögzített járműre.

A Kkt. 15/D. § (1) bekezdése szerint, ha a várakozási díjat és a pótdíjat nem fizették meg a helyi önkormányzat, a 9/D. § (6) bekezdésében, valamint a Mötv. 16/A. §-ában meghatározott szolgáltató a díj- és pótdíjfizetési felszólítást a várakozási terület díjfizetés nélküli használatának időpontjától számított 60 napos jogvesztő határidőn belül a jármű üzemeltetője részére postai küldeményként, vagy más egyéb igazolható módon megküldi.

A 60 napos jogvesztő határidő nem alkalmazható abban az esetben, ha a gépjármű üzemeltetője a nyilvántartott adataiban bekövetkezett változásokat a gépjármű-nyilvántartás központi szervéhez – az erre vonatkozó jogszabályi rendelkezések megszegésével – elmulasztotta bejelenteni és ezért a fizetési felszólítás nem a tényleges üzemeltető részére került megküldésre.

A várakozási díj- és pótdíjfizetési kötelezettség nem teljesítése esetén a helyi önkormányzat, a 9/D. § (6) bekezdésében, valamint a Mötv. 16/A. §-ában meghatározott szolgáltató követelését bírósági úton érvényesítheti. A parkolási díjból eredő igények érvényesítése esetén a kötelezett lakhelye szerinti járásbíróság kizárólagosan illetékes. A jármű üzemeltetője mentesül a várakozási díj és pótdíj megfizetése alól, ha a jármű a díjfizetés nélkül történt várakozást megelőzően jogellenesen került ki a birtokából, és igazolja, hogy a jogellenességgel összefüggésben kezdeményezték a megfelelő hatóság eljárását.

A vonatkozó szabályozás áttekintésének eredményeképp megállapítható, hogy továbbra sincs olyan jogszabály, amely szerint jogosulatlan várakozás, parkolás esetén a pótdíj fizetési határidők olyan kezdőidőpontját írná elő, amikortól bizonyított a kötelezett tudomásszerzése. Álláspontom szerint továbbra is aggályos ugyanis az a körülmény, hogy amennyiben a parkolási társaság ellenőre által a helyszínen kiállított fizetési felszólítás ismeretlen okból lekerül a gépjármű szélvédőjéről, s így a vezető visszatértekor az ott nem található, úgy sem ő, sem pedig a tulajdonos nem szerez tudomást a fizetési kötelezettségéről és a postai értesítés alkalmával már csak a magasabb összegű pótdíj megfizetésére van lehetősége.

A Kkt. 15/C. § (1) – (2) bekezdése szerint, ha a jármű díjfizetési kötelezettség alá eső várakozási területen díjfizetés nélkül várakozik, vagy a kifizetett várakozási időt egy óránál rövidebb időre történt fizetés esetén 5 perccel, egy órára vagy annál hosszabb időre történt fizetés esetén legalább 15 perccel túllépi, várakozási esetenként egy órai várakozási díjat, továbbá pótdíjat kell fizetni.

A pótdíj összege a pótdíj kiszabásának napját követő 15 napon belüli befizetés esetén az adott napon belül díjköteles időszakra és további két órai várakozásra számított várakozási díj, 15 napon túli befizetés esetén az egy órai várakozási díj negyvenszerese. E bekezdés alkalmazása során befizetésnek minősül a fizetési művelet elindítása is. A pótdíj kiszabásáról szóló értesítést a jármű szélvédőlapátján, vagy a járművön egyéb jól látható helyen kell elhelyezni.

A díjfizetéssel kapcsolatban a Kkt. 15/C. § illetve 15/D. §-a a következők szerint rendelkezik: „(2a) A díjfizetési kötelezettség alá eső várakozási területen díjfizetés nélkül várakozó járműre ugyanazon a várakozási területen egy naptári napon belül pótdíj csak egyszer szabható ki. Ha a várakozási területen a várakozás csak meghatározott időtartamig engedélyezett, és a díjfizetés nélküli várakozás ezt meghaladóan történik, a (2) bekezdésben meghatározott pótdíj megfizetése nem mentesít a külön jogszabály alapján kivetett bírság megfizetése alól.

(3) A várakozási díj és a pótdíjfizetési kötelezettség egy év alatt évül el. A várakozási díj és a pótdíj után késedelmi kamat nem követelhető.

(4) Nem szabható ki pótdíj a külön törvényben feljogosított hatóság által kerékbilincssel rögzített járműre.

(5) A 9/D. § szerinti közszolgáltatással kapcsolatban keletkezett ügyfélpanaszok intézése során külön törvény előírásai szerint kell eljárni.

15/D. § (1) Ha a várakozási díjat és a pótdíjat nem fizették meg a helyi önkormányzat, a 9/D. § (6) bekezdésében, valamint a Mötv. 16/A. §-ában meghatározott szolgáltató a díj- és pótdíjfizetési felszólítást a várakozási terület díjfizetés nélküli használatának időpontjától számított 60 napos jogvesztő határidőn belül a jármű üzemeltetője részére postai küldeményként, vagy más egyéb igazolható módon megküldi.

(2) A 60 napos jogvesztő határidő nem alkalmazható abban az esetben, ha a gépjármű üzemeltetője a nyilvántartott adataiban bekövetkezett változásokat a gépjármű-nyilvántartás központi szervéhez – az erre vonatkozó jogszabályi rendelkezések megszegésével – elmulasztotta bejelenteni és ezért a fizetési felszólítás nem a tényleges üzemeltető részére került megküldésre.

(3) A várakozási díj- és pótdíjfizetési kötelezettség nem teljesítése esetén a helyi önkormányzat, a 9/D. § (6) bekezdésében, valamint a Mötv. 16/A. §-ában meghatározott szolgáltató követelését bírósági úton érvényesítheti. A parkolási díjból eredő igények érvényesítése esetén a kötelezett lakhelye szerinti járásbíróság kizárólagosan illetékes.

(4) A jármű üzemeltetője mentesül a várakozási díj és pótdíj megfizetése alól, ha a jármű a díjfizetés nélkül történt várakozást megelőzően jogellenesen került ki a birtokából, és igazolja, hogy a jogellenességgel összefüggésben kezdeményezték a megfelelő hatóság eljárását.”

1. A megfelelő értesítés hiánya

A beadványok vizsgálatai során beérkezett válaszok eredményeképpen megállapítható, hogy mobilparkolás esetén is a probléma egyik közvetlen alapját az a régóta fennálló és az ombudsmanok által folyamatosan – legutóbb az AJB-214/2012. számú jelentésben – jelzett visszásság okozza, hogy továbbra sincs olyan jogszabály, amely a határidők kezdetét a parkolási pótdíjfizetési kötelezettség esetén a kötelezett igazolható tudomásszerzéséhez, akár térítvényes levél átvételéhez kötné. A panaszosok ugyanis sok esetben postai úton úgy kaptak először értesítést jegy nélküli parkolásról történt ellenőrzésről és pótdíjazásról, hogy – állításuk szerint – azt megelőzően a parkolási társaságok nem helyeztek el fizetési felszólítást a gépjármű szélvédőjén, vagy az valami miatt később már nem volt az autón. Így pedig már csak a magasabb összegű pótdíj megfizetésére van lehetőségük, megindított mobilparkolás esetén pedig mivel az 5 napos bemutatási lehetőség eltelt, már nem törlik a megőrzött sms üzenet alapján a pótdíjat. Ugyanez igaz a jeggyel történő parkolásra is.

A parkolási társaságok ilyen esetekben küldött megkereséseimben sokszor azt a választ adták és fotókkal igazolták, hogy az ellenőrzés alkalmával kihelyezték a fizetési felszólítást az autók szélvédőire.

Álláspontom szerint ez nem bizonyítja azt, hogy az autós a pótdíj fizetési kötelezettségéről az autójához való visszaérkezésekor valóban tudomást is szerzett, hiszen az nem a lakcímére zárt borítékban küldött értesítő, amelynek kézhezvétele egyértelműen visszaigazolható, hanem a közterületen elhelyezett gépjármű szélvédőjén lévő, műanyag borítóban lévő értesítő, amelyet bárki levehet onnan, a szél elfújhatja. Az autós, ha ebben az esetben nem szerez tudomást a pótdíjazásról, nincs lehetősége az érvényes mobilparkolás tényét igazolni a megőrzött sms üzenettel, hiszen arra a jogszabály alapján csak 5 napon belül van lehetősége, a postai értesítés idejéig pedig ez a határidő már bőven letelik.

Ezért lenne szükséges annak rögzítése továbbra is, hogy a határidők a kötelezett bizonyított tudomásszerzésétől indulnak, ez pedig mindeddig nem történt meg, amely továbbra is a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményével, valamint a jogállamiság elvéből következő tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggő visszásságot okoz.

2. A kerületi széttagolódás és az eltérő társaságok általi parkolás üzemeltetés – az úgynevezett átparkolások problematikája

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 2013. január 1-jétől hatályos 16/A. §-a szerint a helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló közforgalom elől el nem zárt magánutakon, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken közúti járművel történő várakozási (parkolási) közszolgáltatást a helyi önkormányzat, vagy kizárólag ezen közszolgáltatási feladat ellátására alapított költségvetési szerv, 100%-os önkormányzati tulajdonban álló, jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság, vagy e gazdasági társaság 100%-os tulajdonában álló jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság, illetve önkormányzati társulás láthatja el külön törvényben szabályozottak szerint. E szabályozás szerint a fővárosban az egységesítés helyett inkább az a tendencia jellemző, hogy az egyes kerületekben más és más az önkormányzatok által létrehozott parkolási társaságok végeznek parkolás üzemeltetést.

Ez a folyamat viszont egyre inkább abba az irányba hat, hogy a panaszokban is szereplő probléma mind többször jelenjen meg az egymással szomszédos kerületekben. Nevezetesen az, ami az AJB-1359/2014. számú, illetve az AJB-7987/2013. számú ügyben is történt. Az előbbiben a parkolás a Király utca és az Akácfa utca sarkán történt a belvárosban. Itt végül létrejött a VI. és VII. kerületi Önkormányzatok egymás közötti megállapodása, mely szerint a két kerület nemcsak parkolójegyek, hanem mobilparkolás esetén is kölcsönösen elfogadja, jóváírja az egymás területeire megfizetett várakozási díjakat. Meg kell, hogy jegyezzem, hogy ez azonban semmiképp sem jelenti probléma jogbiztonság követelményének megfelelő rendezését, hiszen egy a kerületek közötti megállapodás nem bír a jogszabályban foglalt kötőerővel.

A másik ügyben a panaszos a Nyugati téri felüljáró alatt parkolt a fővárosban, amikor rossz automatánál váltott jegyet és emiatt kötelezte a parkolási társaság pótdíj megfizetésére. A vizsgálat során kiderült, hogy a Bajcsy Zsilinszky út páratlan számozású oldala tartozik a terézvárosi üzemeltetőhöz, míg a páros számozású oldal és a Nyugati téri felüljáró alatti terület üzemeltetése az V. kerület feladata. Az ügyben megkerestem az érintett parkolási társaság, a Terézvárosi Vagyonkezelő Nonprofit Zrt. Parkol-6 Terézvárosi Parkolási Rendszer igazgatóját. A vezető álláspontja szerint az az eljárás, hogy a más üzemeltetőnél megfizetett díjat a várakozási eseménnyel érintett kerület üzemeltetője érvényesnek ismerjen el, tulajdonképpen egy vagyonelemről történő felhatalmazás nélküli lemondást eredményezne, amely esetükben nemcsak a jogi szabályozással volna ellentétes, de rendeleti felhatalmazás, vagy egyéb, a tulajdonosok között létrejövő két vagy többoldalú megállapodás hiányában akár büntetőjogi tényállást is megvalósíthatna.

A Bajcsy-Zsilinszky út mindkét oldalának a Fővárosi Önkormányzat a tulajdonosa, ugyanakkor az Mötv. 23. § (5) bekezdés 3. pontja értelmében a parkolás üzemeltetési feladat ellátása a kerületi önkormányzatokra hárul, mely feladat megvalósítását a kerületi önkormányzatok a Mötv. 16/A. §-ban meghatározott szervezetek által látják el. Az igazgató szerint a Fővárosi Önkormányzat és a kerületi önkormányzatok között létrejött feladat-ellátási megállapodások alapján történő elszámolások miatt a kerületi üzemeltetők számára nem lehetséges a társaságok közötti kétoldalú megállapodások útján megvalósítani a kölcsönös jegyelfogadást. Az átparkolások problémájának megoldását az igazgató a fővárosi rendelet olyan irányú módosításában látja, amely szerint előírnák, hogy az egymással érintkező, de különböző társaságok által üzemeltetett várakozási övezetek esetében megállapodást kell kötni a parkolójegyek, a mobil díjfizetés és a lakossági várakozási hozzájárulások kölcsönös elfogadásáról.

A 2013. január 1-je után kialakult budapesti parkolás-üzemeltetési rendszer vonatkozásában a megállapodási kötelezettség nem fogalmazódott meg, míg a hatályos 30/2010. (VI. 4.) Fővárosi Közgyűlési Rendelet 8. §-a egyértelműen mondja ki, hogy a díjat a várakozási övezet területén a megállás helyének megfelelő díjövezetben elhelyezett automatából kell megvásárolni.

Az igazgató álláspontja szerint a tényleges megállapodások megkötésére csak a fővárosi rendelet olyan módosítását követően, vagy egyéb olyan (például megállapodásba foglalt) felhatalmazás birtokában kerülhet sor, melyben a kerületek legalább lehetőséget kapnak a főszabálytól való eltérésre. Az egységes eljárások érdekében pedig a VI. kerületi parkolási társaság igazgatója szerint még inkább olyan felhatalmazás szükséges, amelyben pontosan meghatározottá válik, hogy a kerülethatárokon történő parkolás problémáját illetően milyen kötelezettségek terhelik és milyen jogok illetik meg az autósokat, az önkormányzatokat és az üzemeltetőket.

A vezető kifejtette, hogy az eset minden körülményére figyelemmel sem alkalmazható a helyi önkormányzati rendeletben szereplő méltányossági eljárás, annak területi hatálya miatt. Az igazgató tájékoztatásában végül azt említette meg, hogy a konkrét esetben a panaszos által megközelíthető automaták távolsága majdnem azonos volt, azonban a másik kerület automatáján külön tájékoztatást szerepelt arról, hogy az itt megváltott jegyek mely területre érvényesek. Azt is hangsúlyozta végül, hogy mivel méltányossági szabályait az általunk üzemeltetett fővárosi tulajdonú területeken alkalmazni nincs lehetőségük, ezért az új fővárosi üzemeltetési struktúrában megismert hasonló problémák megoldására is javaslatot kívánnak tenni Budapest Főváros Önkormányzatának.

A nemzeti fejlesztési miniszter válaszában mindenekelőtt megjegyezte, hogy a díjfizetés ellenében biztosított várakozási (parkolási) közszolgáltatás kialakítása, azon belül a várakozási díj mobiltelefonon keresztül történő kiegyenlítési lehetőségének biztosítása a törvény által megszabott keretek között jelenleg önkormányzati hatáskör. Arra vonatkozóan tehát, hogy a szolgáltatást biztosító önkormányzat a mobilfizetés tekintetében milyen szerződést köt a szolgáltatás közvetítésében részt vevő mobilszolgáltatóval, illetve hogy ez a szerződés mire terjed ki, jelenleg nincs részletes állami szabályozás, az erre vonatkozó gyakorlat önkormányzatonként, illetve parkolási társaságonként eltérő lehet.

Az úgynevezett "átparkolás" problémája mindezek mellett a minisztérium előtt is ismert. A miniszter fontosnak tartja kiemelni, hogy a probléma nem országos jelenség, ismeretei szerint elsősorban Budapest egyes részein, a kerületi tagozódás miatt fontosabb útvonalakra eső várakozási zónahatároknál fordul elő jellemzően. Értesülései szerint egyébként a parkolási társaságok gyakorlata az átparkolásokkal összefüggésben jelenleg eltérő, egyes társaságok az ügyféllel együttműködve kezelik a problémát (és jóváírják a másik zónában történő parkolást), más társaságok pedig érdemben nem kezelve azt, az ügyfélre hárítják annak minden kockázatát.

A miniszter úgy gondolja, hogy a parkolási társaság és a mobilszolgáltató között kötött szerződésben rögzített plusz garanciák érdemben nem oldanák meg az átparkolás problémáját. Emellett jelenleg ez önkormányzati hatáskör, a kormányzat illetve az állam jelen körülmények között nem szabályozhatja ezen szerződések tartalmát.

Fontos hangsúlyoznom, hogy a miniszteri válasz szerint is – mellyel mindenképp egyetértek – az átparkolás problémája azonban a jóhiszemű ügyfelet az esetek egy részében indokolatlanul hátrányos helyzetbe hozó jelenség, amelynek előfordulását a közeljövőben hatékony eszközökkel szükséges csökkenteni.

Ki kell emelnem, hogy a miniszteri válaszban is szereplő eltérő joggyakorlat jó példája a főváros VI. és VII. kerületének megállapodása, amelyre az ombudsmani megkeresés hatására került sor a szomszédos kerületekben megindított mobilparkolásokra vonatkozóan. Ennek alapján a két kerület már mobilparkolás és nemcsak a jeggyel történő várakozás esetén is elfogadja és jóváírja a tévesen egymás területein megindított parkolásokat.

Hangsúlyoznom kell azt is, hogy a 2014. július 1-jétől a Nemzeti Mobilfizetési Zrt. által működtetett nemzeti mobilfizetés rendszeren keresztül bizonyos előrelépések valóban történnek a mobiltelefonnal, sms üzenet útján történő parkolással kapcsolatban.

A kapott tájékoztatás szerint egységes módon megújulnak a parkolási zónákban elhelyezett tájékoztató táblák, matricák is. A helyszínen elhelyezett, mobilparkolásra vonatkozó tájékoztató feliratok szintén egységes szempontok alapján, egységes tartalommal készülnek el, jobban segítve az ügyfelek tájékoztatását. Emellett pedig a Nemzeti Mobilfizetési Zrt. a problémás szakaszokon a zónákat, illetve a zónahatárokat színekódokkal tervezi megjelölni ezeken a feliratokon, tovább segítve ezzel az ügyfelek tájékoztatását, melynek megvalósulása az elkövetkezendőkben, a gyakorlatban fog látszódni. Előrelépés, hogy a nemzeti mobilfizetési rendszer technikailag képes valós időben jelezni a parkolóőrnek azt, ha az ellenőrzött jármű a szomszédos zónába érvényes elektronikus parkolójeggyel rendelkezik.

Ezen fejlesztések ellenére – amint az a miniszteri válaszban is szerepelt –, a kerületi tagoltságból és eltérő üzemeltetésből származó átparkolási problémák nem oldódnak meg.

Mindezek alapján megállapítottam, hogy a fővárosban a kerületi tagoltság miatt a különböző parkolás üzemeltetők eltérő joggyakorlata miatt a szomszédos kerületekben történő úgynevezett átparkolás problematikája és megoldatlansága a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményével, valamint a jogállamiság elvéből következő tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggő visszásságot okoz.

Meg kell jegyezni, hogy a miniszteri válasz beérkezését követően nem sokkal megalakult Magyarország új Kormánya, melyben a nemzeti fejlesztési miniszter személye megváltozott, de a nemrég megérkezett miniszteri válasz alapján, mely a jelenlegi jogi szabályozási környezetre és az új technikai rendszer bevezetésére tekintettel is aktuálisnak tekinthető, az újonnan kinevezett miniszter ismételt megkeresését a témában nem tartottam indokoltnak.

3. Az elírásból, téves adatbevitelből származó problémák kezelése

Amint az a hivatalomhoz eljuttatott panaszok elemzésének összegzéseként megállapítható, számolni kell a rendszer működtetésének kialakítása során azzal is, hogy elírás, véletlenszerű elütés a telefonok billentyűzetének kezelése során megtörténhet.

A visszaigazoló üzenet megérkezésekor ugyan ellenőrizheti az autós, hogy minden adatot megfelelően vitt-e be, azonban ha véletlenül tévesen adta meg, akkor újabb leállító üzenetet kell küldenie. Az autós azonban a mindennapi rutin során nem biztos, hogy észreveszi az elütést, így pedig álláspontom szerint a jogalkotónak biztosítania kell a korrekció lehetőségét.

A minél kevesebb hibás adatbevitel érdekében, lehetséges lenne a rendszerben egy további jóváhagyás beiktatása is, mint például az autópálya használat esetében. Lehetséges ugyan a korrekció a jelenlegi rendszerben is, hiszen ha a visszaigazoló üzenetben az autós észreveszi, hogy rossz volt a megadott adat, le kell állítani a parkolást és egy újabb üzenetben már a helyes rendszám megadásával indíthatja el újra azt.

Az autópálya matrica vásárlása, autópálya használat esetén az adatok jóváhagyásán kívül egy további olyan lehetőség van a hibásan bevitt adatok miatti pótdíjazás enyhítésére, amely indokolná a mobilparkolás esetén történő hasonló alkalmazást is.

Autópálya használat esetén ugyanis, ha rendszám elírás történik, lehetőség van annak javítására, három karakter erejéig a jogszabályban meghatározott összeg – karakterenként 1470 Ft megfizetése ellenében.

Álláspontom szerint a tisztességes eljáráshoz való jog követelményének érvényesülése érdekében szükséges lenne ehhez hasonló szabályozás bevezetése, alkalmazása a mobilparkolások esetén is, hiszen bármikor előfordulhat az, hogy valaki tévedésből, véletlenül félreüti az autó rendszámát, vagy a parkolási övezet, a zóna számát, így pedig ugyan megfizeti a parkolás díját, hiszen a telefonszolgáltató a leállításig számolt összeget kiszámlázza a részére, azonban mégis pótdíj megfizetésére kötelezik.

Ha a szélvédőn nem talál fizetési felszólítást, akkor már csak postán kap értesítést, addigra pedig már elesik az utólagos sms üzenet bemutatásának lehetőségétől.

A véletlenül történt téves adatbevitelnek tehát pótdíjazás a következménye, ezért fontos lenne ilyen esetekben is a pótdíjazás törlésének biztosítása a bizonyított tudomásszerzéstől és ezen felül lehetséges az autópálya használati jogosultság megváltásnál nyitva álló hasonló lehetőségek kidolgozása.

Előzőek alapján megállapítom, hogy mobilparkolás esetén a jelenlegi szabályozás, amely alapján nincs lehetőség 5 napon túl a téves adatbevitelből, vagy egyéb elírásból származó pótdíjazás törlésére, amikor ténylegesen bizonyítható az autósok díjfizetése az igénybevett szolgáltatásért, a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményével, valamint a jogállamiság elvéből következő tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggő visszásságot okoz.

4. *A parkolójegy automaták időmérő szerkezetei*

5.

A Magyar Kereskedelmi és Engedélyezési Hivatal Metrológiai Hatóság igazgatójának e tárgykörben írt megkeresésemre adott válasza szerint a mérésügyről szóló 1991. évi. XLV. törvény 6. §-a a következők szerint rendelkezik:

(1) Joghatással jár a mérés, ha annak eredménye az állampolgárok és vagy jogi személyek jogát vagy jogi érdekeit érinti, különösen, ha a mérési eredményt mennyiség és vagy minőség tanúsítására – a szolgáltatás és ellenszolgáltatás mértékének megállapítására – vagy hatósági ellenőrzésre és bizonyításra használják fel: továbbá az élet- és egészségvédelem, a környezetvédelem és a vagyonvédelem területén.

(2) Joghatással járó mérést a mérési feladat elvégzésére alkalmas hiteles mérőeszkővel vagy használati etalonnal ellenőrzött mérőeszkővel kell végezni.

A 7. § (1) bekezdése értelmében:

„A hitelesítési kötelezettség az e törvény végrehajtására kiadott kormányrendeletben felsorolt kötelező hitelesítésű használati mérőeszközökre (a továbbiakban: kötelező hitelesítésű mérőeszközök) vonatkozik.”

A mérésügyi törvény végrehajtásáról szóló 127/1991. (X. 9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) az alábbi részletszabályokat tartalmazza:

4. § (1) Joghatással járó mérés végzésére használt minden mérőeszközt – közvetlenül vagy közvetett módon – országos etalonról kell leszármaztatni, illetve arra visszavezetni.

(4) Mérésügyi szempontból mérőeszköznek a mérések elvégzésére alkalmas olyan technikai eszköz minősül, amelynek a mérési pontosságot és megbízhatóságot jellemző tulajdonságai ismertek és ellenőrizhetők.

5. § (1) Használati etalonnal kell rendszeresen ellenőrizni azoknak a joghatással járó mérés elvégzésére használt mérőeszközöknek a pontosságát, amelyeknek a hitelesítése nem kötelező.

6. § (2) Kötelező hitelesítésű mérőeszközök felsorolását és a hitelesítés hatályát e rendelet 2. számú melléklete tartalmazza.

A parkolóórák, parkolójegy árusító automaták, mobiltelefonos fizető rendszerek, illetve az ellenőrök által használt terminálok és digitális fényképezőgépek nem kötelező hitelesítésű (mérő)eszközök, a Vhr. 2. mellékletében nem szerepelnek, így hitelesítésük és ellenőrzésük nem tartozik az állami mérésügyi feladatok körébe-áll a hatóság igazgatójának válaszában.

Ugyanakkor mivel az időmérés eredményéhez joghatás fűződik (elszámolás, illetve szankció) a korábban már idézett 5. § (1) bekezdés szerint az időmeghatározáshoz használt összes eszközi rendszeres időközönként etalonnal kell ellenőrizni és ennek tényét dokumentálni kell.

Az ellenőrzés gyakoriságát a mérőeszköz tulajdonosa a mérőeszköz tulajdonságai alapján határozhatja meg úgy, hogy a mérőeszköz pontossága biztosítható legyen.

Az erről szóló dokumentumokhoz való hozzáférést a fogyasztóvédelmi és érdekvédelmi szervezetek számára vagy bírósági megkeresés esetén biztosítani szükséges. Ehelyütt megjegyzendő, hogy a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság vezetője megkeresésekre adott válaszában arról tájékoztatót, hogy a parkolójegy automaták mérőeszközeinek működésével kapcsolatban a fogyasztóvédelmi hatóság nem rendelkezik hatáskörrel az eljárás lefolytatására, így e körben gyakorlati tapasztalatokkal a hatóság nem rendelkezik.

A Metrológiai Hatóság igazgatója azzal zárta a válaszát, hogy mivel rendszeresen kapnak hasonló megkereséseket, ezért javasolható a teljes kérdéskör felülvizsgálata, esetleg nem szükséges e parkoló társaságok működését országos szinten jogszabályban szabályozni, biztosítva a folyamatok átláthatóságát, a panaszügyek megfelelő kezelését.

Meg kell említenem, hogy ezúttal a parkolási társaság megkeresését amiatt mellőztem az ügyben, mivel a beadványból az teljes mértékben kirajzolódott a számomra és a panaszos később arról tájékoztatót, hogy a társaság végül eltekintett a követelésétől. Az ügy alapproblémájára – a parkolóórák mérőeszközeinek hitelességére – vonatkozóan azonban fontosnak tartom a vizsgálatom során feltárt tények egybevetését.

Nem kértem ezúttal az egyes parkolási társaságoktól sem átfogó jelleggel tájékoztatást a mérőórák szerkezeteinek ellenőrzési módjával és annak gyakoriságával kapcsolatban, hiszen jelen vizsgálatom fő irányvonalát nem ez a témakör, hanem a mobilparkolás és a fővárosi kerülethatárokon történő parkolások – az ún. átparkolások – problematikája képezte. A mérőeszközökkel kapcsolatban azonban a Metrológiai Hatóság igazgatója által jelzett problémára való figyelemfelhívást fontosnak tartom.

Mindezekre tekintettel a vizsgálatom során észlelt tények és az érintett szakhatóság igazgatójának válaszára figyelemmel a parkolóórák időmérő szerkezeteinek hitelességére, hitelessége ellenőrzésére vonatkozó szabályozás pontatlanságát állapítottam meg, amely a jogállamiság elvével, valamint a jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelményével összefüggő visszasságot idézhet elő.

Az általam vizsgált ügyekben ugyanis többször előfordult, hogy egy percen vagy akár néhány másodpercen múlt a pótdíjazás, hiszen az ellenőrzés és a jegy megváltása, vagy a mobilparkolás megindítása között ennyi idő telt el.

Ezekre a körülményekre figyelemmel, álláspontom szerint mindenképp indokolt lenne, hogy azok a készülékek, automaták, amelyek alapján a pótdíjazás történik, bizonyíthatóan, igazoltan helyesen mérjék az idő múlását és többek között ezek helyes működésének – az azok által mért idő – alapul vételével fűződjön joghatás a tényleges jogsértésekhez.

Fontos része a hiteles időmérésnek az is, hogy azok a készülékek, amelyekkel a parkolási társaság ellenőrei dolgoznak – az úgynevezett PDA-k – és a parkolóautomaták időmérő szerkezetei összehangolva működjenek, azok egymáshoz legyenek igazítva. Különben az eltérő időmérés alapján indokolatlan esetben is bekövetkezhet pótdíjazás még akkor is, ha az ellenőrzéstől számított 5 percen belül megváltott parkolójeggyel törölhető a pótdíjazás.

Végezetül meg kell említenem, hogy a közelmúltban adtam ki az átparkolás problémájával kapcsolatban AJB-4460/2013. számú jelentésemet, amelyben a kérdés egyik alapköveként azt is megállapítom, hogy a szomszédos kerületekben való parkolás és a jegyek el nem fogadása, a megfizetett díjak vissza nem térítése során a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:579. § (1) bekezdése szerinti jogalap nélküli gazdagodásról beszélhetünk. Ebben az esetben pedig, aki másnak rovására jogalap nélkül jut vagyoni előnyhöz, köteles ezt az előnyt visszatéríteni.

Intézkedéseim

Tekintettel arra, hogy a hivatalomhoz érkező panaszokból megállapítható, hogy a parkolási problémák e jelentés keretében vizsgált területének egyik kiváltó oka, továbbra is az autós, a kötelezett nem bizonyítható tudomásszerzése a pótdíjfizetési kötelezettségéről, ezért a feltárt alapvető jogokkal összefüggő visszásságok orvoslása és bekövetkezésének jövőbeni megelőzése érdekében az Ajbt. 37. §-a alapján ismételten *felkérem a nemzeti fejlesztési minisztert,*

1. hogy kezdeményezze a Kkt. olyan módosítását, amely alapján a parkolási pótdíjak befizetésére vonatkozó határidő kezdete az értesítés olyan módjától induljon, amely esetén bizonyított a kötelezett tudomásszerzése.
2. figyelemmel arra, hogy több jelentésemben – így az *AJB-5282/2010.* számúban is – tett ajánlásom ellenére továbbra sincs jogszabály, amely a parkolási ügyek panaszkezelési eljárását rendelné – az abban megállapított visszásság továbbra is fennáll, ezért ismételten *felkérem,* hogy az Ajbt. 37.§-a alapján, a Kkt. 15/C. § (5) bekezdésének megfelelően kezdeményezze a parkolási kérdésekben előterjesztett panaszok ügyintézése keret-, és részletszabályainak kidolgozását.
3. a parkolóórák időmérő-szerkezeteinek hiteles mérése érdekében az Ajbt. 37. §-a alapján *felkérem,* hogy a Magyar Kereskedelmi és Engedélyezési Hivatal Metrológiai Hatóság igazgatójának válaszában szereplő problémák megoldása érdekében az illetékes tárcákkal, hatóságokkal, szakmai szervezetekkel egyeztetve fontolja meg a parkolóórák időszerkezeteinek hiteles mérésére, illetve annak ellenőrzésére vonatkozó szabályok kidolgozását.

A mobilparkolás és a parkolójegy megváltásával történő várakozás kapcsán a fővárosban észlelt, a kerületi tagolódásból és a különböző parkolás üzemeltetést végző társaságokból fakadó, a jelentés III./2. pontjában szereplő problémák, a feltárt alapvető jogokkal összefüggő visszásságok orvoslása és bekövetkezésének jövőbeni megelőzése érdekében – hasonlóan az *AJB-4460/2013.* számú ügyben tett intézkedésemhez –, az Ajbt. 37. §-a alapján *felkérem Budapest főváros főpolgármesterét,*

4. hogy az eltérő joggyakorlat kiküszöbölése, az egységes parkolás megteremtése érdekében kezdeményezze a fővárosra vonatkozóan olyan jogszabályi rendelkezés megalkotását, amely alapján a kerülethatárokon a parkolási társaságok mind a parkolójeggyel történő várakozás, mind mobilparkolás esetén kötelezően elfogadják egymás parkolójegyeit, jóváírják a befizetett várakozási díjakat és ezáltal az autósokat nem érheti indokolatlan joghátrány.

A jelentésemben feltárt alapvető joggal összefüggő visszásságok orvoslása érdekében az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján *felkérem a jelentésemben vizsgált ügyekben érintett parkolási társaságok vezetőit,*

5. hogy akár az ellenőrzés és a megindított parkolás közötti rövid időtartamra tekintettel, akár azért, mert a panaszosok a bizonyítható értesítés hiánya miatt elestek az 5 napon belüli bemutatás lehetőségétől, intézkedjenek a követelésük visszavonásáról, vagy a befizetett pótdíjak visszautalásáról.

Budapest, 2014. július

Székely László sk